

Regio Midden-Holland

Jaarstukken 2017

Versienummer: 4.0
Datum: 27 maart 2018

Dagelijks Bestuur 11 april 2018
Algemeen Bestuur 4 juli 2018

Postbus 305
2800 AH GOUDA
www.regiomiddenholland.nl

Regio Midden-Holland

Productnummer	
Omschrijving	Jaarstukken Regio Midden-Holland 2017
Status	Vastgesteld door algemeen bestuur d.d. 4 juli 2018
Datum	11 april 2018
Opdrachtgever	Algemeen Bestuur
Opgesteld door	M. de Heide

Inhoudsopgave

1	Voorwoord	5
2	Rekening in één oogopslag	8
2.1	Resultaat Regio Midden-Holland 2017	8
2.2	Resultaatbestemming	9
3	Jaarverslag	11
3.1	Programma Regio Midden-Holland	12
3.1.1	Programma Economie, Onderwijs en Arbeidsmarkt	12
3.1.2	Programma Verkeer en Vervoer	15
3.1.3	Programma Sociaal Domein	20
3.1.4	Programma Natuur, Water en Recreatie	25
3.1.5	Programma Ruimte en Wonen	27
3.1.6	Cultuur	29
3.1.7	Wat heeft het programma Regio Midden-Holland gekost?	30
3.1.8	Algemene dekkingsmiddelen	30
3.2	Paragrafen	31
3.2.1	Lokale Heffingen	31
3.2.2	Weerstandsvermogen en Risicobeheersing	31
3.2.3	Onderhoud Kapitaalgoederen	34
3.2.4	Financiering	34
3.2.5	Bedrijfsvoering	36
3.2.6	Verbonden Partijen	36
3.2.7	Rechtmatigheid	36
4	Jaarrekening	37
4.1	Balans Regio Midden-Holland per 31 december 2017	37
4.2	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	39
4.2.1	Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening	39
4.2.2	Vaste activa	39
4.2.3	Vlottende activa	40
4.2.4	Voorzieningen	40
4.2.5	Vaste schulden	40
4.2.6	Vlottende passiva	41
4.2.7	Waarderingsgrondslagen WNT	41

4.3	Toelichting op de balans	42
	Activa	42
4.3.1	Materiele vaste activa	42
4.3.2	Vlottende activa	43
	Passiva	45
4.3.3	Vaste passiva	45
4.3.4	Vlottende passiva	47
4.3.5	Niet uit de balans blijvende verplichtingen	48
4.4	Overzicht van baten en lasten	49
4.4.1	Overzicht van baten en lasten	50
4.4.2	Verschillenanalyse overzicht van baten en lasten	51
4.4.3	Onvoorzien	53
4.4.4	Incidentele baten en lasten	53
4.4.5	Toelichting op het overzicht van baten en lasten	54
4.4.6	Wet Normering Topinkomens	57
5	Vaststelling jaarstukken 2017	59
6	Controleverklaring	60
	Bijlagen	61
	Bijlage 1 Inwonersbijdrage 2017 per gemeente	62
	Bijlage 2 Staat van reserves 2017	63

1 Voorwoord

Het jaar 2017 was het tweede jaar waarin gewerkt is vanuit de nieuw gevormde netwerkorganisatie. Zoals bij de start van de aangepaste gemeenschappelijke regeling was afgesproken, heeft in 2017 een evaluatie van deze vernieuwde samenwerking plaatsgevonden. Door relatief snel na het vaststellen van de nieuwe gemeenschappelijke regeling te evalueren kan tijdig een aantal verbeteringen worden aangebracht in de regionale netwerksamenwerking. Voor wat betreft het evalueren van behaalde inhoudelijke resultaten was de evaluatie daarentegen net te vroeg. Wij zijn van mening dat de aanbevelingen in het evaluatierapport nadrukkelijk mogelijkheden bieden om de inhoud van de regionale samenwerking verder te brengen. Wij vinden hierbij het belangrijkste uitgangspunt dat de inhoud in de netwerksamenwerking voorop dient te staan. In 2017 is in het verlengde hiervan door alle programma's gewerkt aan het opstellen van een concrete uitvoeringsagenda. De volgende stap in dit proces is het ter goedkeuring voorleggen van concreet onderbouwde projectvoorstellen aan gemeenteraden, welke na akkoord in de betreffende gemeentelijke begrotingen worden opgenomen.

In 2017 was voor de meeste bestuurlijke overleggen de schaal van Midden-Holland de basis. Vanuit de netwerkgedachte hebben wij hierbij het uitgangspunt geformuleerd dat uiteindelijk de samenwerkingsbehoefte bepaalt op welk niveau een onderwerp wordt besproken. Vanuit de programma's hebben wij verbinding met de MRDH-regio en de AGW-samenwerking.

Wij hanteren het uitgangspunt dat wat betreft de structuur deze altijd zal volgen op de inhoud. Wij gaan er vanuit dat de verdere inhoudelijke ontwikkeling van de netwerksamenwerking het belang van de formele gemeenschappelijke regeling zal doen afnemen en zien de gemeenschappelijke regeling nadrukkelijk als hulpconstructie bij de netwerksamenwerking en niet als doel op zich.

Wij investeren in nieuwe verbindingen die behulpzaam zijn om de inhoud verder te brengen. Denk hierbij aan overleg tussen burgemeesters en gemeentesecretarissen evenals gezamenlijk overleg tussen de voorzitters van bestuurlijke overleggen.

Wij waarderen de rol van de klankbordgroep van raadsleden het afgelopen jaar en zien deze rol van de klankbordgroep dan ook graag gecontinueerd.

Wij hebben voorbereidingen getroffen voor een soepele en warme overdracht van de regionale dossiers na de verkiezingen in maart 2018.

Los van de evaluatie is er zeker ook een aantal inhoudelijke successen behaald het afgelopen jaar, die hieronder kort worden weergegeven. Voor de totale verantwoording per programma verwijzen we u naar hoofdstuk 3.

Wij voerden met diverse andere belanghebbende partijen lobby tegen de plannen voor de ontwikkeling van een Holland Outlet Mall Zoetermeer. Wij voerden de Open Bedrijvendag Kom Binnen Bij Bedrijven uit in samenwerking met Groene Hart Werkt (Alphen aan den Rijn, gemeenten Midden-Holland, Woerden). Wij zorgen voor inbreng in diverse provinciale visiedocumenten zoals de Visie Ruimte en Mobiliteit (VRM), Programma Ruimte en Verordening Ruimte die in lijn is met de regionale bedrijventerreinenstrategie Midden-Holland.

Wij hebben vanuit het RVVP lobby gevoerd richting Rijk en Provincie voor de verbreding van de A20, de Bodegravenboog en de Algera-corridor.

Wij hebben met resultaat geïnvesteerd in het vergroten van de toeristisch-recreatieve bekendheid van het gebied en de versterking van de vrijetijdseconomie. Publiek en privaat weten zich daarin steeds beter te vinden en te organiseren. Dit komt onder andere tot uitdrukking in de vorming van Cheese Valley en de versterking van Waterrecreatie en Erfgoed op en aan de Hollandsche IJssel in 'grensontkennende' samenwerkingen.

Binnen het Sociaal Domein hebben wij gewerkt aan de nieuwe regionale inkoop. In 2017 hebben wij onder andere het inkoopkader voor de inkoop van diensten op het gebied van Jeugdhulp, Wmo en Beschermd Wonen, vastgesteld voor 2018 – 2020. De inkoop is gebundeld georganiseerd en ingekocht door de vijf samenwerkende gemeenten in de regio Midden-Holland. Wij hebben met aanbieders (Transmuraal Netwerk) een gedeelde transformatie agenda voor Midden-Holland opgesteld.

Wij hebben mede ter onderbouwing van de actualisatie van de Regionale Agenda Wonen Midden-Holland vier onderzoeken laten uitvoeren. Wij hebben de thema's voor de actualisatie van de Regionale Agenda Wonen Midden-Holland vastgesteld en zijn gestart met de uitvoering van de actualisatie van de Regionale Agenda Wonen. Wij hebben landelijke aandacht voor bodemdaling gerealiseerd door middel van lobby bij het Rijk en de Tweede Kamer en hierbij het Platform Slappe Bodem benut.. Wij hebben de samenwerking in het Netwerk Zuidelijke Randstad voortgezet en inbreng geleverd gebaseerd op de Strategische Agenda Midden-Holland en de agendering van Midden-Hollandse speerpunten (A20) in het BO MIRT bewaakt.

Wij hebben in bestuurlijk overleg met de provincie over de herijking Visie Ruimte en Mobiliteit (VRM) en ontwikkeling van provinciale omgevingsvisie de regionale standpunten (strategische agenda) ingebracht.

Wij hebben als regio op het gebied van cultuur meegedaan aan de tweede tranche van het landelijke subsidieprogramma Cultuureducatie met Kwaliteit (2017-2020).

Binnen het Groene Hart-bestuursakkoord tussen de convenant partners Alphen aan den Rijn, Regio Midden-Holland en Woerden met Provincie Zuid-Holland is 1,6 miljoen subsidie aangevraagd voor gelden vanuit de provinciale regeling gebiedsgericht werken.

Financieel hebben we een positief resultaat van € 291.151,-. Naast het feit dat wij ook in 2017 doelmatig omgingen met de beschikbare middelen, ligt de verklaring omtrent het positieve resultaat onder andere in het feit dat de budgetten van vijf bestuurlijke tafels en het convenant Alphen, Gouda en Woerden een totale budgetonderschrijding van € 131.506,- hebben gerealiseerd, het restant van de bestemmingsreserves Economie, Onderwijs & Arbeidsmarkt en Natuur, Water en Recreatie conform de bestuurlijke afspraak in de algemene middelen zijn vrijgevallen. Daarnaast heeft het budget met betrekking tot de dienstverleningsovereenkomst ODMH en het algemene werkbudget een ruime budgetonderschrijding. Een uitgebreide toelichting wordt weergegeven in hoofdstuk 4.4 van deze jaarrekening.

In hoofdstuk 2.2 is de voorgestelde resultaatbestemming weergegeven. Ook in 2017 hebben we nadrukkelijk gekeken naar de rechtmatige besteding van middelen. Het oordeel daarover is tot uitdrukking gekomen in de goedkeurende accountantsverklaring.

2 Rekening in één oogopslag

2.1 Resultaat Regio Midden-Holland 2017

We sluiten het jaar 2017 met een positief resultaat van € 291.151. Dit exploitatieresultaat is per kostensoort als volgt opgebouwd:

Regio Midden-Holland		2017	
		Realisatie	Begroting
KS Omschrijving			
	Algemene Bijdrage	-395.910	-395.910
	Overige Bijdragen	-62.092	-33.000
	Projectbaten	-437.836	-461.071
Totaal Baten		-895.838	-889.981
	Personeelskosten	36.377	47.500
	Apparaatskosten	55.979	90.951
	Directe productkosten	206.904	385.495
	Doorberekende kosten	50.702	85.072
	Projectlasten	437.836	461.071
Totaal Lasten		787.797	1.070.089
Totaal saldo van baten en lasten		-108.040	180.108
Mutatie reserve		-183.111	-208.812
Resultaat		-291.151	-28.704

NB In alle overzichten worden de baten weergegeven met een negatief bedrag en de lasten met een positief bedrag

Voor een compleet overzicht van de lasten en baten wordt verwezen naar hoofdstuk 6 overzicht van baten en lasten.

2.2 Resultaatbestemming

Wij stellen u voor om het positieve resultaat van € 291.151 deels aan de bestemmingsreserves toe te voegen en deels aan de gemeenten uit te keren.

De toevoeging aan de bestemmingsreserves betreft de op 26 maart 2018 door het Dagelijks Bestuur voorgestelde budgetoverheveling. De totale budgetoverheveling van € 131.506 heeft betrekking op het niet in 2017 besteden budget van de volgende programma's:

1. Programma Economie, Onderwijs en Arbeidsmarkt;
  - a. Een budgetoverheveling van € 20.383 van het jaar 2017 naar 2018.
2. Programma Ruimte en Wonen;
  - a. Een budgetoverheveling van € 26.310 van het jaar 2017 naar 2018.
3. Programma Verkeer en Vervoer;
  - a. Een budgetoverheveling van € 20.383 van het jaar 2017 naar 2018.
4. Programma Natuur, Water en Recreatie;
  - a. Een budgetoverheveling van € 20.383 van het jaar 2017 naar 2018.
5. Convenant Alphen, Gouda en Woerden;
  - a. Een budgetoverheveling van € 44.047 van het jaar 2017 naar 2018.

De saldi van de budgetoverhevelingen zullen aan de reeds bestaande bestemmingsreserves worden toegevoegd.

In de onderstaande tabel (kolom Resultaat 2017) staat exact aangegeven hoe het volledige resultaat bestemd is.

De restitutie aan de gemeenten bedraagt € 159.644 en zal naar verhouding van de in de begroting 2017 genoemde aantal inwoners aan de deelnemende gemeenten uitgekeerd worden.

Gemeente	Aantal inwoners	Restitutie
Bodegraven-Reeuwijk	33.208	€ 23.567
Gouda	71.105	€ 50.463
Krimpenerwaard	54.208	€ 38.471
Waddinxveen	25.657	€ 18.209
Zuidplas	40.771	€ 28.935
Totaal	224.949	€ 159.644

De algemene reserve en de bestemmingsreserves na resultaatbestemming, zoals voorgesteld aan het Algemeen Bestuur, zien er dan als volgt uit:

Reserves Regio Midden-Holland	Stand 31-12-2017 voor bestemming	Resultaat 2017	Bestemming	Uitkering	Stand 31-12-2017 na bestemming
<u>Algemene reserve</u>					
- Algemene reserve	100.000	159.644	159.644	-159.644	100.000
Subtotaal algemene reserve	100.000	159.644	159.644	-159.644	100.000
<u>Bestemmingsreserves</u>					
- Bestemmingsreserve Regionale Agenda Wonen	5.203	0	0	0	5.203
- Bestemmingsreserve Programmaondersteuning en lobby	120.110	0	0	0	120.110
- Bestemmingsreserve Verkeer Algemeen	54.227	0	0	0	54.227
- Bestemmingsreserve Economie, Onderwijs en Arbeidsmarkt	0	20.383	20.383	0	20.383
- Bestemmingsreserve Ruimte en Wonen	0	26.310	26.310	0	26.310
- Bestemmingsreserve Verkeer en Vervoer	25.701	20.383	20.383	0	46.084
- Bestemmingsreserve Natuur, Water en Recreatie	0	20.383	20.383	0	20.383
- Bestemmingsreserve Dekking inwonersbijdrage	66.858	0	0	0	66.858
- Bestemmingsreserve Projecten	82.018	0	0	0	82.018
- Bestemmingsreserve Convenant Alphen, Gouda en Woerden	0	44.048	44.048	0	44.048
Subtotaal bestemmingsreserves	354.117	131.506	131.506	0	485.624
Totaal	454.117	291.151	291.151	-159.644	585.624

Bedragen x € 1,-

Om het oppotten van niet besteedde jaarbudgetten in de bestemmingsreserves te voorkomen heeft het bestuur in 2017 besloten dat een niet besteed jaarbudget éénmalig naar het nieuwe begrotingsjaar overgeheveld kan worden. Indien het saldo van de budgetoverheveling binnen de periode van een jaar niet besteed is, zal het saldo in de algemene middelen vrijvallen.

Het Dagelijkse Bestuur heeft tijdens de vergadering van 29 november 2017 besloten dat de bestuurlijke tafel Verkeer en Vervoer het niet besteedde budget uit eerdere jaren in 2018 mag gebruiken voor de reeds in 2017 opgestarte projecten en waarvan in 2018 de kosten in rekening gebracht zullen worden.

Voor de bestuurlijke tafels:

- Economie, Onderwijs en Arbeidsmarkt
- Natuur, Water en Recreatie

is tijdens de vergadering van het Dagelijks Bestuur besloten dat de niet bestede budgetten uit eerdere jaren conform de regeling in de algemene middelen vrijvallen. Het saldo van € 20.172 is in het resultaat 2017 verwerkt.

3 Jaarverslag

De programma's in de begroting 2017 op hoofdlijnen vormen de basis voor de verantwoording voor het jaar 2017. In deze jaarrekening hebben we een financiële toelichting per programma opgenomen. In hoofdstuk 3.1 wordt het programma Regio Midden-Holland uitgesplitst in een vijftal inhoudelijke bestuurlijke programma's die vanuit de gemeenschappelijke regeling voor de deelnemende gemeenten gecoördineerd worden. Per bestuurlijke programma wordt aangegeven wat bereikt is in relatie tot de voornemens uit de begroting. Er is gedurende het verslagjaar ook ingespeeld op de actualiteit, waardoor zaken opgepakt zijn die in de begroting niet voorzien waren en andere zaken minder prioriteit hebben gekregen.

De hieronder beschreven Strategische agenda is het uitgangspunt waarmee we de regio op de kaart willen zetten. Aan de hand van de strategische agenda is de lobby ingezet voor deze onderwerpen.

Kernboodschap

Programma Economie, Onderwijs en Arbeidsmarkt: Vitaal, duurzaam en innovatief

- Versterken aansluiting onderwijs – arbeidsmarkt.
- Ontwikkelen van logistieke hotspot met de ambitie: in top 5 van de hotspots in Nederland binnen 3 jaar.
- Innovatie en verduurzaming van de economie.
- Inzetten van slimme Ruimtelijke Ontwikkeling: ruimte om te ontwikkelen en te transformeren.

Programma Verkeer en Vervoer: Bereikbare regio

- Effectieve infrastructuur: verbreden A20, volledige aansluiting N11 op A12 (Bodegravenbogen) en doorstroming Algeracorridor.

Programma Sociaal Domein: Zorgzaam en verbonden

- Zorg op orde: ondersteuningsaanbod voor kwetsbare inwoners.
- Zorgzame samenleving ondersteunen.

Programma Natuur, Water en Recreatie: Beleefbaar landschap

- Unieke landschappelijke kwaliteiten versterken.
- Routestructuren realiseren.

Programma Ruimte en Wonen: Aantrekkelijk wonen

- Flexibele, slimme en ontwikkelingsgerichte ruimtelijke ordening met aandacht voor ruimtelijke kwaliteit en transformatie.
- Passend, divers en duurzaam woningaanbod.
- Slappe bodem als kans: de regio als proeftuin voor innovatieve oplossingen (om gevolgen bodemdaling onder controle te krijgen).

Om de speerpunten te realiseren wilden we het volgende doen:

- Twee keer per jaar overleg met vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven en uit het onderwijs over de realisering van de speerpunten.
- Aanhaken bij de Economische Programmaraad Zuidvleugel.
- Vertalen van de uitkomsten van het Koopstromenonderzoek naar regionaal niveau, om bij te dragen aan verbetering van het economisch functioneren van de detailhandel in de gemeenten in Midden-Holland.
- Uitvoeren van het project 'Kom Binnen bij Bedrijven – Groene Hart werkt'.
- Verder gaan met het mogelijk maken van een BBL-opleiding voeding en technologie in de regio Midden-Holland.
- Continueren met de ondersteuning voor een Centrum voor Innovatief Vakmanschap (CIV) Smart Technology.
- Verkennen van de mogelijkheden voor de ontwikkeling van een laad- en loswal in de regio Midden-Holland.
- Verkennen van sterke punten in de regio die tot logistieke hotspot ontwikkeld kunnen worden, aan de hand van criteria voor logistieke hotspots (infrastructuur, bereikbaarheid logistieke knooppunten, beschikbaarheid van grond en panden, medewerking overheid, inzetbaarheid/motivatie personeel). Gezamenlijk opstellen van een promotie- en marketingplan op voor de ontwikkeling van een logistieke hotspot.
- Werken aan oplossen van knelpunten ten aanzien van bereikbaarheid, in samenhang met de uitvoering van het Regionaal Verkeers- en Vervoersplan.
- Verkennen van mogelijkheden om het Innovatieplatform regionaal uit te breiden.
- Verkennen van kansrijke regionale verduurzamingsprojecten.
- Verkennen van de mogelijkheid om aan te haken bij onderzoek warmterotonde Oost en vergelijkbare provinciale projecten.
- Lobbyen voor een kwalitatieve benadering bij de uitvoering van de kwantitatieve regionale opgaven op het gebied van kantoren, bedrijventerreinen, detailhandel en wonen.

Wat is er gerealiseerd?

Om de speerpunten te realiseren is in 2017 het volgende gerealiseerd:

- Voortzetten van het zogenaamde triple helixoverleg met vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven en uit het onderwijs over realisering van de regionale speerpunten.
- Inbrengen van de belangen van de regio Midden-Holland bij de Economic Board Zuid-Holland (voorheen Economische Programmaraad Zuidvleugel) via getrapte vertegenwoordiging (bestuurlijk overleg met burgemeester Alphen aan den Rijn als lid van de Economic Board Zuid-Holland).
- Afstemmingsoverleggen met Gedeputeerde Ruimte Wonen Economie Zuid-Holland aan de, door ons georganiseerde, Bestuurlijke Tafel Ruimte Wonen Economie Midden-Holland.
- Door intensieve lobby bij provincie bereikt dat er meer tijd is voor samenwerkende partijen in Midden-Holland voor zorgvuldige inbreng in provinciaal strategisch detailhandelsbeleid.
- Uitvoering Open Bedrijvendag Kom Binnen Bij Bedrijven op 17 maart 2017, in samenwerking met Groene Hart Werkt (Alphen aan den Rijn, gemeenten Midden-Holland, Woerden) inclusief evaluatie van het project.
- Kennisoverdracht tijdens raadsledenbijeenkomst Economie Onderwijs Arbeidsmarkt Midden-Holland (15 mei 2017), waaronder lobby voor aansluiting door meer bedrijven in Midden-Holland bij Centrum voor Innovatief Vakmanschap (CIV) Smart Technology.

- Formulering doelen voor de komst van een containeroverslag in Midden-Holland in samenwerking met VNO-NCO en provincie Zuid-Holland.
- Opdrachtverlening vervolgonderzoek naar een containeroverslagterminal in Midden-Holland.
- Succesvolle lobby voor medefinanciering van vervolgonderzoek containeroverslag terminal bij Gebiedsimpuls Gebiedsgericht Werken.
- Wij hebben uit het programmabudget Economie Onderwijs Arbeidsmarkt Midden-Holland € 7.500,-- beschikbaar gesteld ter financiering van het vervolgonderzoek. Verwachte afronding onderzoek: maart 2018.

- Constructieve samenwerking met Lansingerland, Zoetermeer, provincie Zuid-Holland en VNO-NCW West voor gezamenlijke ontwikkeling logistieke hotspot A-12.

- Regionale sectorale inbreng bij:
  - o provinciale behoefteraming bedrijventerreinen,
  - o provinciaal strategisch detailhandelsbeleid,
  - o provinciale behoefteraming kantoren.

- Agendering uitbreiding Innovatieplatform.

- Integrale verkenning Ruimte Wonen Economie en ontwikkeling integraal korte en lange termijn handelingsperspectieven verduurzaamheidsprojecten.

- Regionale inbreng bij de provincie in aanloop naar de Partiële Herziening Visie Ruimte en Mobiliteit (VRM), Programma Ruimte en Verordening Ruimte.
- Advisering namens regio Midden-Holland bij provinciale bijeenkomsten over herijking Visie ruimte en Mobiliteit, Programma Ruimte en Verordening Ruimte.
- Afstemmingsoverleggen interregionaal – 100.000+-gemeenten – provinciaal (Bestuurlijk Economisch Overleg Zuid-Holland BOEZHD).

- Besluit tot opstellen regionale bedrijventerreinenstrategie Midden-Holland.

- Besluit tot opstellen regionale detailhandelsvisie Midden-Holland.

- In samenwerking met andere partijen (regionaal, bovenregionaal) succesvolle lobby tegen de plannen voor de ontwikkeling van een Holland Outlet Mall Zoetermeer.

- Vaststelling Uitvoeringsprogramma Economie Onderwijs Arbeidsmarkt Midden-Holland.

3.1.2 Programma Verkeer en Vervoer

Vanuit een inventarisatie van trends en ontwikkelingen is onze ambitie op het gebied van mobiliteit voor de regio Midden-Holland uitgewerkt in drie hoofdpunten:

- Concurrerend: het bevorderen van de concurrerende regio. Het ondersteunen van de economisch gewenste bereikbaarheidskwaliteit en ontwikkelingen in met name verstedelijkte gebieden.
- Leefbaar, groen en veilig: het bewaken van de groene, leefbare en ook veilige regio. Mobiliteit moet de gewenste leefkwaliteiten ondersteunen en mag niet ten koste van het karakter van onze regio gaan.
- Adaptief: het benutten van kansen die voorbij komen – bijvoorbeeld op het gebied van technologie – om de bereikbaarheid van de regio te vergroten of de mobiliteit te verbeteren.

Als antwoord op de hoofdpunten zijn tien speerpunten voor beleid benoemd. Deze speerpunten geven op hoofdlijnen aan hoe wij met de opgaven omgaan.

Op basis van diverse analyses hebben wij deze 10 speerpunten gekoppeld aan concrete projecten. De kansrijke projecten zijn op basis van een gedragen afwegingskader opgenomen in het uitvoeringsprogramma waar de regionale partijen in de periode tot 2025 mee aan de slag gaan. Het uitvoeringsprogramma bestaat uit drie delen:

- Lobby-agenda: waarbij het vooral belangrijk is dat het knelpunt hoog op de agenda van het Rijk en/of de provincie komt.
- Samenwerkingsagenda: waarbij de belangrijkste taak is om als regio samen met andere partijen te werken aan de oplossing.
- Uitvoeringsagenda: waarbij de regio (vrijwel) direct tot uitvoering kan overgegaan.

De projecten per agenda hebben we in het uitvoeringsprogramma in het kader van de nieuwe netwerksamenwerking voorzien van een trekker. De trekker per project is verantwoordelijk om de komende jaren leiding te nemen en om uitvoering te geven aan een project. Daarnaast is waar mogelijk een kostencategorie en een realisatietermijn toegevoegd. Bij de realisatie van projecten werken we samen met stakeholders zoals andere overheden, vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties.

In het kader van de strategische agenda van de regio zal extra energie en nadruk liggen op de volgende acties uit het RVVP:

- A20: zorgen dat de motie A20 uitgevoerd wordt door de Minister en onze samenwerking aanbieden
- Bodegravenboog: belang onder de aandacht brengen bij Rijk en Provincie
- Vervolg landbouwonderzoek: periodiek overleg met stakeholders; samenwerkingsconvenant tussen verschillende overheden en landbouwsector
- Algera-corridor: bepleiten maatregelen om de doorstroming te bevorderen

Daarnaast gaan we daar waar momentum is werken aan andere projecten uit het RVVP zoals het snelfietspad Gouda-Rotterdam.

Ook andere processen gaan door:

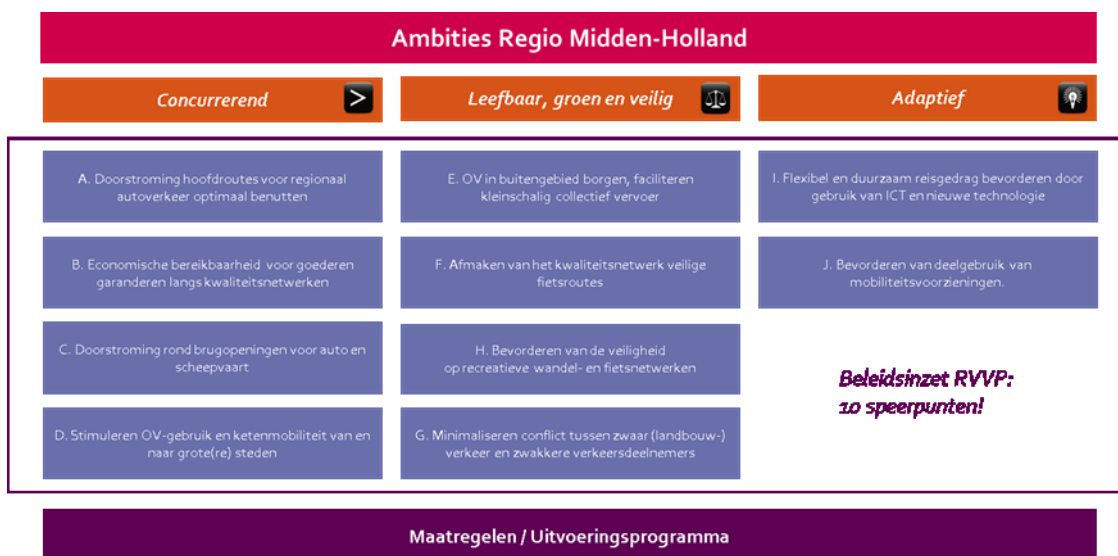

- Met gemeenten, provincie en vervoerders verkennen we mogelijkheden om verschillende vormen van doelgroepenvervoer beter te organiseren.
- Opstellen Meerjarenactieprogramma verkeersveiligheid 2017-2019 onder andere als basis voor subsidie (omvang 2014-2016 € 748.500).
- Voordracht voor subsidie t.a.v. infrastructurele projecten in 2017 voor de regio (1,2 miljoen euro in 2016).
- Herprioriteren vrijgevallen (BDU) infrastructuurmiddelen uit voorgaande jaren (1.265.493 euro in 2015).
- Uitvoeren en coördineren regionale verkeersveiligheidsprojecten.
- Coördineren, faciliteren en aanvragen subsidie voor lokale projecten gedragsbeïnvloeding verkeersveiligheid 2017.
- Adviseren concessiehouder openbaar busvervoer over voornemens en dienstregeling 2017 onder andere via de Stuurgroep ZHN.
- Behartigen van de belangen van de regio in (boven)regionale overlegverbanden.

Wat is er gerealiseerd?

Om de speerpunten te realiseren is in 2017 het volgende gerealiseerd:

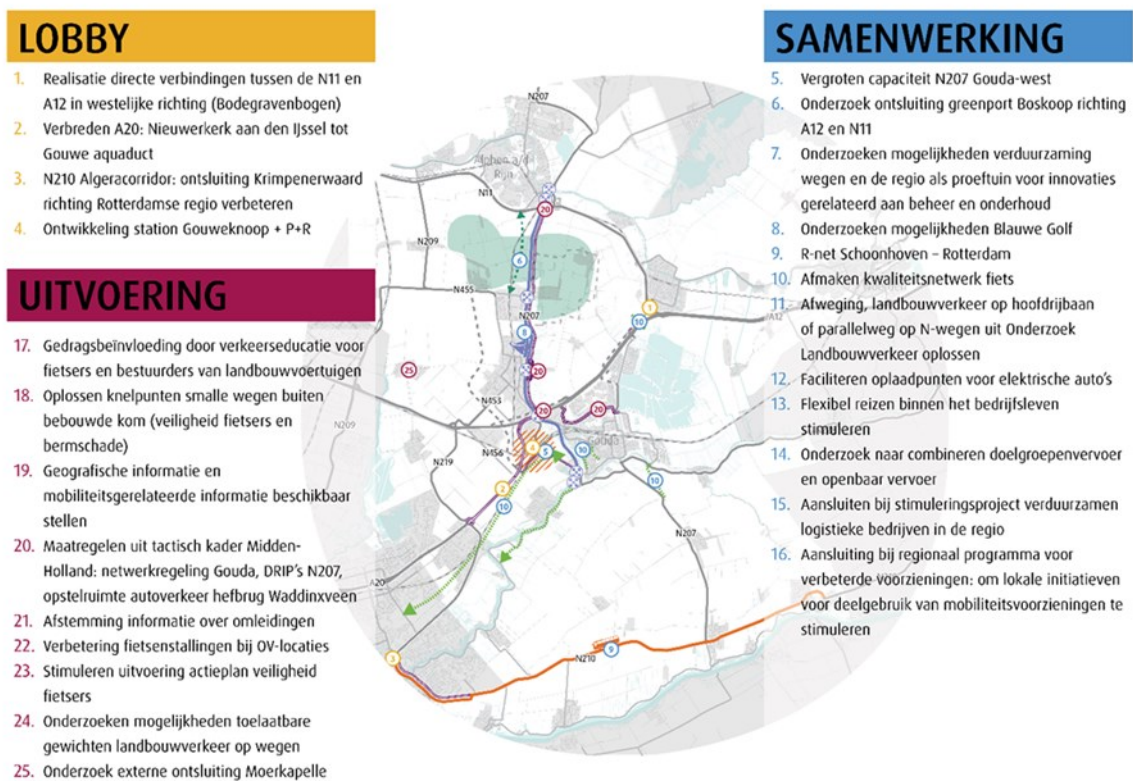
- In 2017 is het Regionaal Verkeer- en Vervoerplan (RVVP) van Regio Midden-Holland door alle raden vastgesteld. Dit plan is in goede samenwerking met andere overheden en brede participatie van stakeholders opgesteld. Het RVVP geeft invulling aan het programma verkeer en vervoer van de regio.
- Vertrekkend vanuit een inventarisatie van trends en ontwikkelingen is onze ambitie op het gebied van mobiliteit voor de regio Midden-Holland uitgewerkt in drie hoofdogaven ten aanzien van de mobiliteit in de regio: we willen een concurrerende regio zijn, die leefbaar, groen en veilig is voor de inwoners en we zijn adaptief ten aanzien van ontwikkelingen die op ons afkomen.
- Als antwoord op de hoofdogaven zijn tien speerpunten voor beleid benoemd. Hieronder is de relatie schematisch weergegeven, waarbij de speerpunten omkaderd zijn:

- Op basis van diverse analyses hebben wij deze 10 speerpunten gekoppeld aan concrete projecten in het uitvoeringsprogramma waar de regionale partijen in de periode tot 2025 mee aan de slag gaan. Het uitvoeringsprogramma bestaat uit drie delen: een lobbyagenda, een samenwerkingsagenda en een uitvoeringsagenda.
- In lijn met de netwerksamenwerking en vanuit de gedachte dat sommige gemeenten extra affiniteit of betrokkenheid hebben bij een bepaald project, zijn trekkers aangewezen van de projecten in het RVVP. De bestuurlijk trekker (wethouder) heeft de verantwoordelijkheid om collega wethouders en andere partijen te informeren en de komende jaren leiding te nemen en uitvoering te geven aan het project.
- Afhankelijk van capaciteit en urgentie zijn in de loop van 2017 diverse projecten opgestart.
- Daarnaast zijn in de collegebijeenkomst van 5 september 2017 projecten aangewezen waar de nadruk op zal liggen in de komende tijd.

Hieronder het overzicht van projecten:

- RVVP-project 1 “Realisatie directe verbindingen tussen N11 en A12 in Westelijke richting (Bodegravenbogen)”. Bij dit project brengen we het belang en de noodzaak onder de aandacht van Rijk en provincie. De trekker is gemeente Bodegraven-Reeuwijk. Op 10 november 2017 heeft een bestuurlijk overleg plaatsgehad met Provincie Zuid-Holland, Holland Rijnland en omliggende gemeenten waaronder Alphen aan den Rijn. In dit overleg is de urgentie tot het nemen van maatregelen gedeeld als opmaat voor een lobbytraject om de knelpunten van de N11/A12 aansluitingen op de agenda van Rijkswaterstaat te zetten.

- RVVP-project 2 “Verbreden A20: Nieuwerkerk aan den IJssel tot Gouwe aquaduct”. Trekker is gemeente Zuidplas. Mede als gevolg van een succesvolle lobby vanuit Midden-Holland ligt er een op 13 februari 2017 door de minister, provincie en gemeenten getekende startbeslissing. De samenwerking met stakeholders en andere overheden loopt soepel. Provincie en gemeenten trekken samen op onder andere om de verbreding versneld gerealiseerd te krijgen en zijn voornemens om daar ook financieel aan bij te dragen.
- RVVP-project 3 “N210 Algeracorridor: ontsluiting Krimpenerwaard richting Rotterdamse regio verbeteren”. Er hebben diverse overleggen van het Bestuurlijk Platform Algeracorridor plaatsgehad. We bepleiten maatregelen om de doorstroming te bevorderen. Trekker is gemeente Krimpenerwaard. Eind 2017 zijn voorbereidingen begonnen om begin 2018 een werkbezoek te organiseren voor alle regio’s in Zuid-Holland en Provincie Zuid-Holland om de problematiek goed voor het voetlicht te brengen.
- RVVP-project 5 “Vergroten capaciteit N207 Gouda West”. Wegbeheerder is de provincie. Lobby vanuit de regio wordt getrokken door gemeente Gouda. Gouda is in de loop van 2017 gesprek geweest met de provincie over dit onderwerp.
- Snelfietspad Gouda-Rotterdam als onderdeel van RVVP-project 10 “Afmaken kwaliteitsnetwerk fiets”. Trekker gemeente Zuidplas. De gemeenten Zuidplas, Gouda en Waddinxveen werken samen met Capelle aan den IJssel, Rotterdam, MRDH en Provincie aan dit project. In de loop van 2017 zijn ambtelijk diverse tracés besproken en is bij de wegbeheerders intern draagvlak gezocht. De verwachting is dat begin 2018 overeenstemming zal zijn over het gehele tracé.
- Onderzoek groot en zwaar vracht- en landbouwverkeer als onderdeel van RVVP-project 11 “Afweging, landbouwverkeer op hoofdrijbaan of parallelweg op N-wegen uit Onderzoek Landbouwverkeer oplossen”; project 18 “Oplossen knelpunten smalle wegen buiten bebouwde kom (veiligheid fietsers en bermschade)” en project 24 “Onderzoeken mogelijkheden toelaatbare gewichten landbouwverkeer op wegen”. Trekkers zijn gemeenten Bodegraven-Reeuwijk en Waddinxveen. Wij hebben een onderzoek gedaan om een beter beeld te krijgen van de vervoerstromen van landbouwverkeer door de regio. Hierbij is de zogenoemde Kadastermethode routes landbouwverkeer van RoyalHaskoningDHV toegepast. Deze methode geeft op basis van onder andere de kortste routes tussen kavels van agrariërs en het grondgebruik, een indicatie van routes van landbouwverkeer en laat zien waar veel en weinig landbouwverkeer rijdt. Het belicht een van de vele facetten van de complexe problematiek die moet bijdragen aan het dichterbij brengen van een oplossing. Daarnaast is een tweetal scenario’s beschouwd in het licht van de toen verwachte wetswijziging betreffende de toegestane snelheid van landbouwvoertuigen en de invoering van kentekens.

Verder gingen andere trajecten en processen door:

- OV-visie Zuid-Holland Noord en onderzoek naar combineren doelgroepenvervoer en openbaar vervoer.
  - o Met gemeenten, provincie en vervoerders hebben wij mogelijkheden verkend om verschillende vormen van doelgroepenvervoer beter te organiseren. In voorbereiding op de aanbesteding van de OV-concessie ZHN loopt dit nog door. Besloten is om samen een OV-visie op te stellen waarbij gekeken wordt of en in welke mate het

doelgroepenvervoer en het (kleinschalig) OV gecombineerd kunnen worden. Daartoe is door de bestuurlijke overleggen verkeer van beide regio's een Plan van aanpak vastgesteld. Verder zijn in diverse bestuurlijke overleggen door bestuurders van de beide regio's, vanuit het sociaal domein en verkeer en vervoer, en de provincie afspraken gemaakt.

- Actieprogramma verkeersveiligheid 2018-2019
  - o Diverse regionale en lokale activiteiten uit het programma zijn uitgevoerd (omvang van de subsidie is in totaal bijna 9 ton euro voor regionale en lokale projecten).

- Infrastructuursubsidie / gebiedsagenda
  - o Namens de regiowegbeheerders is voordracht voor subsidie gedaan voor infrastructurele projecten in 2017 (1,2 miljoen euro). Verder zijn vrijgevallen infrastructuurmiddelen (BDU en SRM) uit voorgaande jaren zijn geherprioriteerd.

- Concessie Zuid-Holland Noord
  - o Wij hebben de concessiehouders- en verleners voor het openbaar busvervoer en de treindienst Alphen aan den Rijn - Gouda geadviseerd over hun voornemens en de dienstregeling onder andere via de Stuurgroep ZHN, de Stuurgroep TAG en direct door de gemeenten.

Wij hebben de belangen van de regio in (boven)regionale overlegverbanden behartigd en voor diverse projecten hebben we lobby gevoerd.

3.1.3 Programma Sociaal Domein

Wat wilden we bereiken?

Zorgzaam en verbonden zijn is de kernboodschap voor het programma sociaal domein in Midden-Holland. Wij willen dat de zorg op orde is met een ondersteuningsaanbod voor kwetsbare inwoners en daarvoor een bestendig programma ontwikkelen met twee opgaven:

- Overgaan van inkoop naar een regionale sturingscyclus, in verbinding met lokale praktijk en in dialoog met gebruikers
- Organiseren dat met een lagere trede zorg kan worden volstaan.

Wij willen een zorgzame samenleving ondersteunen waarin burgers elkaar helpen via het stimuleren van:

- burgerinitiatief op het domein van zorg
- zelfzorg en zorg voor elkaar
- samenlevingskracht op wijkniveau
- voorbeeldprojecten (pilots) in elke gemeente
- de opzet van een platform voor kennisuitwisseling tussen maatschappelijke organisaties.

De belangrijkste opgave in 2017 is geweest om de transformatie van Jeugdhulp en Wmo nader in te vullen. Dit betrof zowel inhoudelijke, financiële, bedrijfsmatige en politieke opgaven. Er is een dynamisch programma Sociaal Domein 2017 opgesteld, waarbij sprake is van projectmatig werken aan beleidsontwikkeling (gemeentelijke – en going concern projecten), uitvoering van inkoop door het NSDMH en ondersteuning van bovenregionale samenwerking. Sturing vindt plaats door een bestuurlijk en ambtelijk opdrachtgever en het regionale Bestuurlijk Overleg sociaal domein.

Transformatie agenda 2016/2017

In 2016 is een basis gelegd voor de operationalisering van de inhoudelijke speerpunten 'Zorg op orde' en 'Zorgzame samenleving' voor het programma sociaal domein. Op 1 februari 2016 organiseerden wij samen met aanbieders (Transmuraal Netwerk) een gezamenlijke conferentie om tot een gedeelde transformatie agenda voor Midden-Holland te komen.

In die transformatie-agenda is een aantal opgaven/actiepunten samengebracht, waarmee een regionaal/lokaal proces wordt ingezet naar de invulling van een samenhangend en vernieuwd ondersteuningsaanbod, in dialoog met de gebruikers.

Uitwerking onderwerpen/projecten transformatie agenda

Wij hebben met een gemeente of zorgaanbieder als trekker of co-trekker een start gemaakt met de uitwerking van onderwerpen/projecten die gezamenlijk op de transformatie agenda sociaal domein 2016/2017 zijn gezet. Hieronder drie voorbeelden van thema's die - uitgewerkt met diverse subonderdelen/projecten - op de transformatie-agenda staan.

De 'Trap af' van zorg, hulp en ondersteuning

De trap af jeugd richt zich op het gesprek met de grootste aanbieders in de regio over transformatie in het zorglandschap. Daarnaast komt er een werkgroep rondom een deelthema normalisatie GGZ. Onderdeel is een praktische verbinding met de Praktijkondersteuner Huisarts (POH) jeugd-GGZ. Het

tweede deelthema residentieel naar huiselijk vindt vorm door implementatie van de transformatieplannen.

De trap af jeugd sluit aan bij verschillende thema's die zich richten op de versterking van het voorveld. Kennis willen wij delen en toegankelijk maken via een kennisplatform (learning community). Belangrijk tenslotte is cliënten een stem te geven in deze opgaaf.

Processtappen:

Organiseren 3 diners pensant

Werkgroep normalisatie GGZ

Vorbereiden en uitvoering Pilot POH jeugd-GGZ in 2016-2017

Bekostiging in het sociaal domein

Richt zich op een versimpelde (qua administratie, facturatie, bureaucratie) bekostigingssystematiek die duurzaam is op regionaal niveau en die innovatie, flexibiliteit en ontschotting stimuleert.

Samenhang van bekostiging met thema's sturen op resultaat, wijkconcept (samengevoegd in plan van aanpak) en zorg over alle domeinen heen.

Processtappen:

Werkssessie met alle betrokkenen (25). In deze 1e sessie worden cliëntvertegenwoordigers/ mantelzorgers input gevraagd. Wat gaat goed, wat gaat niet goed. Er wordt een selectie van 3-5 bekostigingsmodellen onder de loep genomen.

Opstellen notitie met conclusies en aanbevelingen, eventueel 2e sessie die moet leiden tot een concreet voorstel voor een of meer pilots.

Voorstel en uitvoering pilot(s).

Gezinsaanpak

Deze aanpak richt zich op complexe gezinssystemen met meervoudige problematiek. Door het realiseren van een zo goed mogelijke afstemming tussen de hulpverlenende instanties wordt betere en goedkopere zorg gerealiseerd: minder hulpverleners en snellere op- en afschaling van zorg. Doel is betere en efficiëntere zorg.

Er bestaat in meer of mindere mate samenhang met thema's investeren in preventie, eigen kracht / de trap af en sturen op resultaat.

Processtappen:

De deelnemende organisaties hebben ervaring met vergelijkbare trajecten. Op basis van "De Haagse Aanpak" wordt praktisch gestart.

Met de werkwijze wordt op beperkte schaal gestart waarbij wel wordt gemonitord wat de aanpak oplevert: minder hulpverleners, minder kosten en wat kritische succes- en faalfactoren zijn.

Wat is er gerealiseerd?

Om de speerpunten te realiseren is in 2017 het volgende gerealiseerd:

In 2016 hebben wij een basis gelegd voor de operationalisering van de inhoudelijke speerpunten 'Zorg op orde' en 'Zorgzame samenleving' voor het programma sociaal domein. Wij hebben met aanbieders (Transmuraal Netwerk) een gedeelde transformatie agenda voor Midden-Holland opgesteld. In die transformatie-agenda is een aantal opgaven/actiepunten samengebracht, waarmee wij een regionaal/lokaal proces inzetten naar de invulling van een samenhangend en vernieuwd ondersteuningsaanbod, in dialoog met de gebruikers.

- Met een gemeente of zorgaanbieder als trekker of co-trekker hebben wij een start gemaakt met de uitwerking van onderwerpen/projecten die gezamenlijk op de transformatie agenda sociaal

domein 2016/2017 zijn gezet. In 2017 hebben wij uitvoering gegeven aan opgaven in de beleidsvelden Wmo en Jeugdhulp in een integraal Programma Sociaal Domein, waarin projectmatig is gewerkt aan:

- o 12 'Going Concern' onderwerpen/projecten, uitgevoerd door gemeenten in samenwerking met zorgaanbieders, onderwijsinstellingen, verzekeraars, cliëntorganisaties.
- o 10 gemeentelijke projecten vanuit een gezamenlijke, regionale aanpak (diverse projecten hebben nog een doorloop in 2018).
- Wij hebben op 20 november 2017 een raadsledenbijeenkomsten georganiseerd, over het Sociaal Domein.

Hieronder wordt een aantal belangrijke onderwerpen/projecten toegelicht.

De 'Trap af' van zorg, hulp en ondersteuning

De learning community

- De trap af jeugd richt zich op het gesprek met de grootste aanbieders in de regio over transformatie in het zorglandschap. De trap af jeugd sluit aan bij verschillende thema's die zich richten op de versterking van het voorveld.
- Sinds juli 2016 werken professionals binnen het sociaal domein Midden Holland met een virtueel lerend platform. De learning community past bij de behoefte om het leren van en in de praktijk beter mogelijk te maken. In 2017 heeft er een evaluatie plaatsgevonden, waaruit blijkt dat we mogen spreken van een succes. Naast de gemeenten hebben zich in één jaar tijd veel leden vanuit diverse rollen en organisaties aangemeld.
- Wij hebben besloten de learning community voort te zetten in 2018-2019.

ADHD project

- Het ADHD-project richt zich primair op kinderen met ongecompliceerde ADHD tussen de 6 en 18 jaar. Door het project zullen deze kinderen goede zorg dicht bij huis ontvangen in de basis GGZ in plaats van in de specialistische GGZ.
- Secundair zullen, op de lange termijn, ook kinderen met gecompliceerde ADHD beter geholpen worden door het afnemen van de druk op de SGGZ (verminderen eventuele wachtlijsten).
- In 2017 hebben wij de pilot verder uitgebreid, met alle specialistische en basis GGZ aanbieders, met het meer betrekken van het lokale voorveld en verwijzers goed te informeren over de beschikbare algemene voorzieningen voor kinderen met druk gedrag tot ADHD. Daarnaast zijn de scholen en samenwerkingsverbanden actief betrokken bij de bedachte aanpak.

Overgang beschermd wonen ("Gewoon Thuis")

- In 2017 hebben wij het overgangsplan maatschappelijke zorg voor de regio Midden-Holland 2017 – 2020 (beschermd wonen en maatschappelijke opvang) vastgesteld.
- Landelijk worden per 2020 de middelen voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang met een zogenoemd objectief verdeelmodel verdeeld over alle gemeenten. Om te zorgen voor continuïteit in de zorg en ondersteuning en de transformatiebeweging te realiseren in de regio Midden-Holland was het noodzakelijk om met de gemeenten in de regio afspraken te maken over het zorg- en ondersteuningsaanbod en de daarbij behorende financiën.

- Onderdeel van het overgangsplan is het onderzoek naar de in- en uitstroom in de maatschappelijke opvang, beschermd wonen en tijdelijk verblijf en het plan van aanpak Gewoon Thuis 2017. Het overgangsplan moet, op de lange termijn, zorgen voor:
  - o Afspraken voor 2018 – 2020.
  - o Regionaal kader maatschappelijke zorg 2020 – 2024.
  - o Lokale implementatieplannen (vanaf 2020).

Bekostiging in het sociaal domein

Inkoop Jeugd, Wmo en Beschermd Wonen

- Wij hebben gewerkt aan de nieuwe regionale inkoop. In 2017 hebben wij onder andere het inkoopkader voor de inkoop van diensten op het gebied van Jeugdhulp, Wmo en Beschermd Wonen, vastgesteld voor 2018 – 2020.
- De inkoop is gebundeld georganiseerd en ingekocht door de vijf samenwerkende gemeenten in de regio Midden-Holland. Het heeft betrekking op een breed scala van diensten, van hulp bij het huishouden en pleegzorg, tot beschermd wonen en hoog specialistische GGZ zorg. Wij zijn hierbij intensief ondersteund door het Netwerk Sociaal Domein Midden-Holland (NSDMH).
- In 2017 hebben de colleges van de gemeenten in Midden-Holland het inkoopkader ‘Overeenkomsten met zorg geregeld’ voor drie jaar vastgesteld. Het inkoopkader heeft de uitgangspunten voor de contractering van de Wmo en Jeugdhulp in de regio Midden-Holland vastgelegd.

Soepele overgang 18-/18+

- Op basis van het inventarisatierapport Niet pampieren, maar coachen! is een aantal concrete doelstellingen vastgesteld voor het realiseren van een soepelere overgang van zorg aan mensen die 18 jaar worden (18-/18+).
- Wij hebben in de projectgroep 18-/18+ gewerkt aan een concrete en praktische toepasbare aanpak 18-/18+ in de regio Midden-Holland. Het project heeft zich, in het bijzonder, gericht op jongeren die zorgmoe zijn en geen of weinig hulp meer willen.
- Dit project heeft een toekomstplan ontwikkeld, wat dient als handvat voor de hulpverlener voor het begeleiden van jongeren die hulp of ondersteuning ontvangen naar 18+, op alle leefgebieden en inclusief een warme overdracht naar andere wetgeving en hulpverlening (indien relevant).
- In de inkoopcontracten is vastgelegd dat gecontracteerde partijen werken met a) het toekomstplan en b) de inzet van ervaringsdeskundige jongeren. Daarnaast hebben wij (digitale) factsheets met informatie voor jongeren, ouders/verzorgers en professionals met betrekking tot de overgang van 18- naar 18+ op alle leefgebieden ontwikkeld.

Gedwongen kader Jeugd

- Wij hebben voor 2017 een gezamenlijk plan van aanpak Gedwongen kader Jeugd Midden-Holland gemaakt. Dit is een uitwerking van eerder vastgestelde doelstellingen met betrekking tot de Jeugdbeschermingstafel (JB-tafel) de Gecertificeerde Instellingen (GI) en het project ‘Ontwikkeling van drang’. Per onderdeel hebben wij de te behalen resultaten benoemd:
  - o afname van het aantal maatregelen;
  - o verkorten van de duur van de maatregelen;
  - o vermindering van de doorverwijzing door de GI naar dure, specialistische jeugdhulp;

- o waarborgen van continuïteit van hulp door het logisch op elkaar aan laten sluiten van het vrijwillig kader op het gedwongen kader.

Doelgroepenvervoer

- Wij hebben in 2017 een gezamenlijke aanbesteding doelgroepenvervoer gedaan. Dit betreft leerlingenvervoer, jeugdvervoer, vervoer dagbesteding zowel jeugd als Wmo met uitzondering van het collectief vraagafhankelijk vervoer (CVV).

Crisis zorg jeugd

- Om tot verbetermaatregelen te komen van de crisiszorg in Midden-Holland hebben wij gesprekken gevoerd met aanbieders van crisiszorg, de sociaal teams in Midden Holland, Jeugdbescherming West en de Zorgbemiddelaar.
- In 2017 hebben wij een voorstel crisiszorg jeugd opgesteld, waar specifiek gekeken is naar de inrichting van het onderdeel crisiszorg in Midden-Holland. Wij hebben ingestemd met de inzet van crisisexpertise aan de voorkant met de mogelijkheid om aanvullende financieringsafspraken te maken op het moment dat inzet succesvol blijkt.

Omvorming bemoeizorg

- In 2017 is regionaal gestart met drie gebiedsteams bemoeizorg. De teams bestaan uit een procesregisseur van het Meldpunt Zorg en Overlast, een generalistische bemoeizorger en bemoeizorgers met deskundigheid op het vlak van verslavingszorg, psychiatrie of verstandelijke beperkingen.
- In 2017 zijn grote stappen gezet. Er zijn bemoeizorgers geworven, de gebiedsteams zijn gevormd, het proces en nieuwe werkwijze zijn in ontwikkeling, verbindingen met regionale partijen en binnen de wijken worden gelegd en er is een monitor opgezet.

3.1.4 Programma Natuur, Water en Recreatie

Wat wilden we bereiken?

Wij werken vanuit het kader van de Strategische Agenda van Midden-Holland. Wij willen bereiken dat beleving van cultuurhistorie en erfgoed, zoals de Oude Hollandse Waterlinie en de Limes zich verder ontwikkelt. Meer in het bijzonder ook waterrecreatie en erfgoed op en langs de Hollandse IJssel.

Wij willen bereiken dat de routestructuren voor wandelen, fietsen en varen optimaal ingericht zijn en worden. Daarbij hoort ook het regelen van het (juridisch) beheer en onderhoud van wegen, paden en vaarwegen.

Wij willen bereiken dat de vele bij vrijetijdseconomie betrokken partijen in het Groene Hart goed samenwerken. Einddoel is een recreatief goed toegankelijk en beleefbaar Groene Hart met haar vele mooie elementen in het landschap en de steden, waardoor de vrijetijdseconomie groeit, bestedingen en werkgelegenheid toenemen. Het Groene Hart zal daardoor als toeristisch recreatieve bestemming opklimmen in de lijst van bekende gebieden/regio's, waarvan Midden-Holland profiteert.

Wij behartigen de belangen van de regio in de (provinciale) erfgoedtafels Oude Hollandse Waterlinie en Limes. Wij zijn betrokken bij de projecten die daar ontstaan en de financiering daarvan.

Wij organiseren een inspiratiebijeenkomst Waterrecreatie en Erfgoed Hollandse IJssel om input te verzamelen voor een op te stellen programma. Vervolgens zetten we ons in om hier financiering voor vinden.

Wij verbinden gemeenten, provincie, waterschappen en andere partijen zoals de Groenalliantie om het routenetwerk te optimaliseren, het aantal Toeristische Overstappunten uit te breiden en de toegankelijkheid van de regio, als onderdeel van het Groene Hart te verbeteren. Wij entameren onderzoek naar efficiënter en effectiever beheer en onderhoud van recreatieve routes. Wij dragen bij aan gebiedsgebonden recreatieprogramma's, waarbij wij ook verbinding maken met natuurontwikkeling en landschapsbeleving. Daarin trekken wij samen met de provincie op.

Wij versterken de regio als onderdeel van het Groene Hart en lobbyen daarvoor binnen de vele gremia die zich op delen daarvan richten. Wij zullen de vele betrokken partijen aanjagen, verbinden en meekoppelkansen creëren. Wij werken daarbij samen met vele andere gemeenten in het Groene Hart, niet in het minst met Alphen aan den Rijn en Woerden.

Wat is er gerealiseerd?

Om de speerpunten te realiseren is in 2017 het volgende gerealiseerd:

- Wij hebben ons ingezet voor versterking van de beleving van cultuurhistorie en erfgoed door participatie in de visie- en programmaherziening van de Erfgoedtafel Oude Hollandse Waterlinie en de daarop volgende beoordeling van bij Provincie Zuid-Holland ingediende projectvoorstellen. De Erfgoedtafel Limes hebben wij op enige afstand gevolgd. Provinciale Staten hebben in december een flink aantal voorgestelde projecten financieel ondersteund, waaronder een aantal dat gericht is op de viering van 350 jaar Oude Hollandsche Waterlinie in het jaar 2022.
- Waterrecreatie en Erfgoed Hollandsche IJssel heeft een flinke impuls gekregen in organisatorische zin. Wij organiseerden een provinciegrensoverschrijdende bijeenkomst in oktober, waaruit het initiatief ontstond een stichting op te richten om de kanskaart (opgesteld in 2016) tot uitvoering te brengen. Een enthousiast bestuur (in oprichting) is aan de slag gegaan. Na voordracht vanuit de regio heeft Provincie Zuid-Holland € 150.000 toegezegd voor proces- en projectondersteuning. De koppeling met Utrechtse gemeenten en

Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden is nadrukkelijk gelegd, waardoor meekoppelkansen ontstaan binnen een 'grensontkennende' netwerksamenwerking.

- De doorontwikkeling van routestructuren voor wandelen, fietsen en varen heeft mede als gevolg van onze lobby een vervolg gekregen in een door de provincie geëntameerd onderzoek hoe naar de toekomst routestructuren het beste beheerd, onderhouden en beter beleefbaar gemaakt kunnen worden. Wij participeren daar actief in.
- De op versterking van de vrijetijdseconomie gerichte samenwerking in het Groene Hart heeft in 2017 een verdere impuls gekregen. Een aantal iconprojecten in de regio, zoals de start van Cheese Valley hebben wij financieel ondersteund. Ook voor deze ontwikkeling zal, op basis van onze voordracht, de Provincie middelen beschikbaar gaan stellen. Partijen en bestuurders van onze regio namen deel aan het Iconenversnellingsoverleg, waarin grote recreatieondernemers samenwerken om het Groene Hart als bekend recreatiegebied te versterken. Daarnaast jagen wij binnen de convenantssamenwerking Alphen – Gouda – Woerden de versterking van de merkidentiteit van het Groene Hart verder aan. Daartoe is onder meer een Businesscase Portals Groene Hart ontwikkeld die eveneens op financiering vanuit de Provincie mag rekenen. Wij hebben ook aandacht gegeven aan het Recreatieprogramma Groene Hart, waarvan Rondje Rijn- en IJssel deel uitmaakt. Dit betreft met name het leggen van verbindingen naar vergelijkbare vaarrecreatietracés en het vinden van middelen voor realisatie.
- Dat de gezamenlijke inspanningen succesvol zijn, blijkt uit de resultaten van de Groene Hart Monitor 2017, die aangeeft dat de vrijetijdseconomie op bijna alle fronten (omzet, werkgelegenheid, etc.) meer dan gemiddeld in Nederland groeit. Ook bleek uit het tweejaarlijks onderzoek van Hendrik Beerda dat de bekendheid van het Groene Hart als recreatieve bestemming vergeleken met 2015 (plaats 23) fors is gestegen naar plaats 13. Daarmee komt de beoogde plaats in de top 10 in zicht.
- Wij hebben ook onderzoek laten uitvoeren naar de schadelijkheid van rivierkreeften in ons gebied en zijn daarover met de betrokken waterschappen in gesprek gegaan. Hoewel oplossingen voor bestrijding niet direct voorhanden zijn, zijn de waterschappen zich hierdoor meer bewust geworden van hun verantwoordelijkheid, met name goede communicatie hierover. Eind 2017 hebben wij twee verzoeken voor (bijdragen aan) onderzoeken naar de kwaliteit van elementen van biodiversiteit in het Reeuwijkse Plassengebied gehonoreerd. Uitvoering ervan vindt vanaf begin 2018 plaats.

3.1.5 Programma Ruimte en Wonen

Wat wilden we bereiken?

We werken vanuit het kader van de Strategische Agenda van Midden-Holland. Wij willen een vitale regio zijn, waar ruimte voor innovatie en economische groei is.

We gaan daarbij uit van grotere betrokkenheid van externe partners, gemeenten en gemeenteraden in de netwerksamenwerking. Dit biedt ruimte om snel op onvoorziene kansen en ontwikkelingen in te spelen.

Doel is een woningvoorraad realiseren die passend, divers en duurzaam is en bijdraagt aan Midden-Holland als vitale regio. Daarbij is het van belang om bij de ruimtelijke ordening ontwikkelingsgericht te zijn, met aandacht voor ruimtelijke kwaliteit, flexibiliteit en transformatie. Wij leveren strategische inbreng vanuit de regio in omgevingsvisies van provincie en Rijk in het kader van de Omgevingswet. De kracht van de regio Midden-Holland dragen we actief uit binnen en buiten de regio.

Het vraagstuk "Slappe Bodem" brengen we op een nationaal niveau onder de aandacht en we benutten de kansen die slappe bodem biedt.

Dit wilden we doen door:

- Bestuurlijke en ambtelijke sessies samen met het programma Economie, Onderwijs, Arbeidsmarkt over RO en Wonen in relatie tot verbeteren marktpositie en innovatie door samenwerking in de regio.
- Organiseren van interactieve bijeenkomsten met raadsleden en externe partners.
- Deelnemen aan het bovenregionale POHO Wonen / Verstedelijking Zuidelijke Randstad.
- Organiseren van interdisciplinair bestuurlijk overleg, interregionaal en met de provincie (Bestuurlijke Tafels Ruimte).
- Opstellen regionale woonvisie die voortkomt uit de Regionale Agenda Wonen Plus en die bijdraagt aan een passende, diverse en duurzame woningvoorraad. Bijzonder aandachtspunt is de uitwerking van de thema's die samenhangen met wonen en zorg, in samenwerking met het programma Sociaal Domein.
- Mogelijkheden benutten die de Omgevingswet biedt en lobbyen bij Rijk (TK-verkiezingen) en provincie om de regionale speerpunten verwerkt te krijgen in de omgevingsvisies, verkiezingsprogramma's en door tijdig te acteren in processen van informatiegesprekken na verkiezingen van bijvoorbeeld Provinciale Staten en Tweede Kamer.
- Inventariseren wensen en mogelijkheden over promotie van het woon- en vestigingsklimaat.
- Voortzetten van de structurele samenwerking in het Netwerk Zuidelijke Randstad en agenderen regionale speerpunten in de Gebiedsagenda Zuidelijke Randstad en het BO MIRT Zuidelijke Randstad.
- Het netwerk van het Platform Slappe Bodem* benutten voor het delen van kennis en ervaringen en het ontwikkelen van kennis over bodemdaling. De regio Midden-Holland werpt zich op als proeftuin voor innovaties. Wij benutten het netwerk om draagvlak te creëren voor een informatiecentrum bodemdaling in de regio.

Wat is er gerealiseerd?

Om de speerpunten te realiseren is in 2017 het volgende gerealiseerd:

- Interdisciplinair, interregionaal overleg:

- o Samen met bestuurders en ambtenaren Economie, Onderwijs, Arbeidsmarkt hebben wij gesproken over het verbeteren van marktpositie en innovatie door samenwerking in de regio. Met het Sociaal Domein over uitvoering van enkele gemeenschappelijke thema's.
  - o Organisatie van de regionale Bestuurlijke Tafel Ruimte Wonen Economie Midden-Holland (afstemmingsoverleg met Gedeputeerde Ruimte Wonen Economie Zuid-Holland).
  - o Deelname aan POHO Wonen/Verstedelijking en het overleg Wonen/Verstedelijking. We hebben hier inbreng geleverd op basis van de Strategische Agenda Midden-Holland en de RAW+.
  - o Deelname aan provinciale bijeenkomsten over herijking Visie Ruimte en Mobiliteit (VRM) en ontwikkeling van provinciale omgevingsvisie. Wij hebben in (bestuurlijk) overleg met de provincie deze onderwerpen geagendeerd en de regionale standpunten (strategische agenda) ingebracht. Wij hebben het Platform Slappe Bodem* benut voor lobby bij het Rijk en de Tweede Kamer met betrekking tot bodemdaling.
  - o Samenwerking in het Netwerk Zuidelijke Randstad. Hierbij hebben we inbreng geleverd gebaseerd op de Strategische Agenda Midden-Holland en de agendering van Midden-Hollandse speerpunten (A20) in het BO MIRT bewaakt.
  - o Wij hebben het netwerk benut om kennis en ervaringen te delen op het gebied van slappe bodem en daarbij de regio Midden-Holland gepromoot als proeftuin voor innovaties. Daarbij hebben we de convenant samenwerking Alphen aan den Rijn / Gouda / Woerden benut om de realisatie van een informatiecentrum in de regio te agenderen in het kader van Gebiedsgericht Werken (programma samenwerking provincie Zuid-Holland).
  - o We zijn gestart met de afstemming van omgevingsvisies met de Midden-Hollandgemeenten.
- Actualisering van de Regionale Projectenlijst Woningbouw Midden-Holland en de Monitor Woningbouw Midden-Holland 2016. Hierdoor hebben we zicht op de ontwikkeling van de voorraad en woningbehoefte en ontwikkeling van binnenlands migratiesaldo en de bevolking.
  - Mede ter onderbouwing van de actualisatie van de Regionale Agenda Wonen Midden-Holland, hebben we vier onderzoeken laten uitvoeren en de thema's voor de actualisatie van de Regionale Agenda Wonen Midden-Holland vastgesteld.
  - Vaststelling van het aantal woningen voor het aantal ter beschikking te stellen uitstroomboningen in 2018 (Convenant uitstroom opvang en zorg regio Midden-Holland).

* Platform Slappe Bodem is een netwerksamenwerking van de gemeenten in Midden-Holland, gemeenten buiten Midden-Holland, waterschappen en provincies. Het Platform Slappe Bodem heeft een eigen overlegstructuur, bestuur en eigen financiering op basis van het Uitvoeringsprogramma 2015-2019. Het Platform Slappe Bodem wordt gefaciliteerd door de regio Midden-Holland.

3.1.6 Cultuur

Wat wilden we bereiken?

Wij willen cultuureducatie bevorderen en op de agenda binnen het primair onderwijs houden.

Daarbij willen we een zo breed mogelijk cultuurpalet aanbieden, afgestemd op de behoeften van het onderwijs.

Dit gaan we doen door te zorgen dat de scholen en culturele instellingen van de gemeenten kunnen deelnemen aan het subsidieprogramma Cultuureducatie met Kwaliteit (CMK) 2017-2020 en aan de subsidieregeling Impuls Muziekonderwijs, zodra deze programma's gelanceerd zijn.

We verbinden vraag en aanbod tussen de gemeenten, scholen en culturele instellingen en onderhouden daartoe bestuurlijke en ambtelijke contacten binnen de 5 gemeenten en nemen hun belangen mee in het voornoemde werk.

Wat is er gerealiseerd?

Om de speerpunten te realiseren is in 2017 het volgende gerealiseerd:

- In 2017 zijn we als regio gestart aan de tweede tranche van het landelijke programma Cultuureducatie met Kwaliteit. Voor de subsidieperiode 2017-2020 vallen wij als regio Midden-Holland onder de penvoerder Parkvilla in Alpen aan den Rijn. De 5 gemeenten hebben via een adhesieverklaring het projectplan ondersteund en kennisgenomen van de ingebrachte matchingsbedragen. Wij ontvangen als regio gedurende 4 jaar, jaarlijks € 124.166,- van het landelijke Fonds voor Cultuurparticipatie.
- Met deze middelen hebben wij cultuuronderwijs gestimuleerd waarbij deskundigheidsbevordering van de leerkrachten en kennisdeling een speerpunt is. Van de 97 scholen in het Primair Onderwijs, in de regio Midden-Holland, zijn in 2017 83 scholen actief betrokken bij Cultuureducatie met Kwaliteit. Van de 97 scholen, heeft 38% een gecertificeerde Intern Cultuur Coördinator.
- Binnen alle gemeenten is het versterken en ontsluiten van het culturele aanbod, een belangrijk aandachtspunt. We zijn onder andere gestart met een inhoudelijke training voor vakdocenten, zodat zij nog beter aansluiten op de behoeften van de scholen.
- In 2017 zijn de contacten gericht geweest op het verbinden van de lokale behoeften aan de mogelijkheden die ontstaan via het programma Cultuureducatie met Kwaliteit.

3.1.7 Wat heeft het programma Regio Midden-Holland gekost?

Over het gehele jaar bedraagt het positieve resultaat van het programma Regio Midden-Holland € 296.151 positief.

Regio Midden-Holland		2017	
		Realisatie	Begroting
KS Omschrijving			
Algemene Bijdrage		-395.910	-395.910
Overige Bijdragen		-62.092	-33.000
Projectbaten		-437.836	-461.071
Totaal Baten		-895.838	-889.981
Personeelskosten		36.377	47.500
Apparaatskosten		55.979	90.951
Directe productkosten		206.904	385.495
Doorberekende kosten		50.702	85.072
Projectlasten		437.836	461.071
Totaal Lasten		787.797	1.070.089
Totaal saldo van baten en lasten		-108.040	180.108
Mutatie reserve		-183.111	-208.812
Resultaat		-291.151	-28.704

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar "Toelichting exploitatie Regio Midden-Holland".

3.1.8 Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen

In de programmaverantwoording moet ook het overzicht Algemene dekkingsmiddelen worden gegeven. Voor onze gemeenschappelijke regeling interpreteren wij dit als de inwonerbijdragen die de deelnemende gemeenten betalen aan de Regio Midden-Holland (hoewel dit volgens het BBV niet als zodanig kwalificeert).

Bijlage 1 geeft het overzicht van deze inwonerbijdragen.

3.2 Paragrafen

Artikel 26 van het BBV schrijft voor dat in het jaarverslag dezelfde paragrafen opgenomen moeten worden als die in de begroting opgenomen zijn.

3.2.1 Lokale Heffingen

De paragraaf betreffende de lokale heffingen is niet van toepassing. De inwonerbijdragen die de deelnemende gemeenten betalen beschouwen wij als algemeen dekkingsmiddel.

3.2.2 Weerstandsvermogen en Risicobeheersing

De paragraaf weerstandsvermogen dient te omvatten:

- a. Een inventarisatie van de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de Regio Midden-Holland beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken;
- b. Een inventarisatie van de risico's, waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Hierbij dient bijvoorbeeld te worden gedacht aan risico's in het kader van organisatieontwikkelingen, rechtmatigheid, garantieverplichtingen, voldoen aan formele voorschriften met betrekking tot de uitvoering van regelingen door de Regio Midden-Holland;
- c. Het beleid omtrent de risicobeheersing en de risico's en de realisatie daarvan.

Ad a. Weerstandsvermogen:

Bij het weerstandsvermogen gaat het om de mate waarin we in staat zijn middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat dit betekent dat het beleid veranderd moet worden. Een buffer is daarom wenselijk. Bij het weerstandsvermogen gaat het dus om de robuustheid van de begroting.

In de regeling is bepaald dat de kosten, die niet uit andere inkomsten kunnen worden gedekt, ten laste van de deelnemende gemeente komen. Dat impliceert dat de financiële gevolgen van risico's, die niet binnen de begroting kunnen worden opgevangen, uiteindelijk ten laste van de vijf deelnemende gemeenten zullen worden gebracht.

Deze bepaling zou tot de opvatting kunnen leiden, dat het niet nodig is om over weerstandscapaciteit te beschikken. Daartegen staan de volgende argumenten:

- De Regio Midden-Holland is zelfstandig rechtspersoon met eigen bevoegdheden en verantwoordelijkheden.
- Het is onwerkbaar voor de Regio Midden-Holland (en voor de gemeenten) als de Regio Midden-Holland zich voor iedere tegenvaller tot de gemeenten moet wenden, met het verzoek om een (incidentele of structurele) verhoging van de bijdrage.

Het is kortom uit financieel, bestuurlijk en organisatorisch oogpunt van belang en gewenst dat Regio Midden-Holland de beschikking heeft over een weerstandsvermogen van voldoende omvang. In dit licht is al eerder in het Algemeen Bestuur de afspraak gemaakt dat Regio Midden-Holland dient te beschikken over een algemene reserve met een omvang van € 100.000,-.

Wanneer een risico zich voordoet, welke niet kan worden opgevangen in de reguliere exploitatie, zal in eerste instantie een beroep gedaan worden op de weerstandscapaciteit.

Tot de aanwezige weerstandscapaciteit kunnen worden gerekend (in volgorde van aanspreken bij het voordoen van een risico):

1. Algemene reserve
2. Verhoging inwonerbijdrage
3. Verzilveren eventuele stille reserves

In de navolgende tabel is een overzicht van de reserves opgenomen die tot de weerstandscapaciteit worden gerekend. Bij de bepaling van de omvang van de aanwezige weerstandscapaciteit worden de onbenutte capaciteit en stille reserves in eerste instantie niet meegerekend.

De hoogte van de weerstandscapaciteit op basis van de stand per 31-12-2017 in de jaarrekening 2017 (vóór resultaatbestemming):

Vrij aanwendbare reserves behorend tot weerstandscapaciteit	Bedrag in €
Algemene reserve	100.000
Totaal weerstandscapaciteit	100.000

De gekwantificeerde risico's dienen op de weerstandscapaciteit in mindering te worden gebracht. Hoewel niet alle risico's in de risicoparagraaf zijn gekwantificeerd lijkt de weerstandscapaciteit van de Regio Midden-Holland vooralsnog nagenoeg toereikend.

Ad b. Risico's:

Reservevorming

Op basis van een risico inventarisatie is in 2016 bepaald dat de algemene reserve € 100.000,- moet bedragen. Op basis van de afspraken wordt een positief resultaat aan de deelnemers gerestitueerd en / of aan de bestemmingsreserves toegevoegd.

Projecten

Bij projecten is vaak sprake van medefinanciers zoals provincies en ministeries. Bij de start van projecten, waar bestuurlijk al toe is besloten, blijkt de financiering nog niet altijd volledig gegarandeerd. Daarnaast is het niet altijd zeker dat de aangekondigde of toegezegde betalingen werkelijk worden voldaan, bijvoorbeeld omdat in latere fasen allerlei voorwaarden en eisen worden gesteld. Daardoor bestaat het risico dat dergelijke projecten uiteindelijk met een negatief saldo moeten worden afgesloten.

Ad c. Beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's en de realisatie daarvan:

Dit beleid is in het kader van het BBV opnieuw geformuleerd. Zoals onder a. is aangegeven zijn belangrijke delen van dit beleid beschreven in de nota reserves en voorzieningen waarvan is bepaald dat deze eens per 4 jaar moet worden geactualiseerd. Conform planning is de vastgestelde nota van december 2008 geactualiseerd en in de vergadering juli 2016 door het Algemeen Bestuur vastgesteld.

Kengetallen

Voor het eerst in de jaarstukken 2017 moeten op grond van een nieuwe ministeriële regeling de volgende financiële kengetallen weergegeven worden.

Jaarverslag jaar 2017	Verloop van de kengetallen		
	Verslag 2016	Begroting 2017	Verslag 2017
Kengetallen:			
netto schuldquote	-74,0%	239,9%	-82,5%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-74,0%	239,9%	-82,5%
solvabiliteitsrisico	57,1%	7,6%	65,7%
structurele exploitatieruimte	11,3%	0,0%	8,6%
grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de medeoverheid ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. De netto schuldquote 2017 is ten opzichte van 2016 afgenomen omdat begin 2015 de vaste schulden van € 4.198.258 samen met onder andere de overdracht van het pand aan de ODMH zijn overgedragen. De berekende netto schuldquote voor de begroting 2017 geeft op basis van de in de Staatscourant, nummer 20619 (jaargang 2015), voorgeschreven richtlijn aan dat voor de raming gebruikt gemaakt dient te worden van het gemiddelde van de drie laatst beschikbare jaarrekeningen. Omdat de bedrijfsvoering in de jaren 2012 tot en met 2017 in sterke mate is afgeslankt, geeft het kengetal voor de begroting 2017 geen getrouw beeld.

Het corrigeren voor alle verstrekte leningen wijzigt de netto schuldquote niet. De Regio Midden-Holland verstrekt immers geen leningen.

Solvabiliteit gaat over de vraag of een organisatie in staat is om aan alle financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio 2017 is ten opzichte van 2016 toegenomen. De oorzaak zit in het feit dat het resultaat 2017 "voor mutaties reserves" € 108.040,- bedraagt en vanuit het resultaat 2016 slechts € 20.584 aan de deelnemers is gerestitueerd. Het verschil tussen deze twee bedragen heeft tot gevolg dat het eigen vermogen ten opzichte van het balanstotaal groter is geworden waardoor de solvabiliteitsratio ook stijgt. Ook bij de berekening van het solvabiliteitsrisico voor de begroting 2017 is voor de bepaling van de totale passiva uitgegaan van het gemiddelde van de drie laatst beschikbare jaarrekeningen. Het hieruit berekende kengetal geeft vanwege de afname van het eigen vermogen / balanstotaal in de afgelopen jaren geen getrouw beeld.

De structurele exploitatieruimte is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een organisatie heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Uit de resultaten blijkt dat de structurele baten van de Regio Midden-Holland hoger zijn dan de structurele lasten, hetgeen een financieel gezonde situatie weergeeft.

De kengetallen voor de grondexploitatie en de belastingcapaciteit zijn niet van toepassing op de Regio Midden-Holland.

3.2.3 Onderhoud Kapitaalgoederen

In deze paragraaf dient inzicht te worden gegeven in de realisatie van het beleid ten aanzien van het onderhoud van kapitaalgoederen en de daaruit voortvloeiende financiële consequenties ten opzichte van de begroting. Het gaat hierbij tevens om het verlangde onderhoudsniveau, de (lange termijn) onderhoudsplanning voor alle belangrijke activa en het voorzieningenbeleid terzake.

Regio Midden-Holland heeft geen kapitaalgoederen en is daarmee de paragraaf onderhoud kapitaal goederen voor Regio Midden-Holland niet van toepassing.

3.2.4 Financiering

In deze paragraaf dient de realisatie van de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille te worden opgenomen.

In de vergadering van het Algemeen Bestuur van februari 2012 is een herzien Treasurystatuut vastgesteld. In dit statuut wordt de beleidsmatige infrastructuur van de treasuryfunctie vastgelegd in de vorm van uitgangspunten, doelstellingen, richtlijnen en limieten. Het statuut maakt een objectieve en transparante verantwoording vooraf en achteraf mogelijk. Met de in 2015 uitgevoerde transitie heeft er in de eerste helft van 2016 een aanpassing van het Treasurystatuut plaatsgevonden. Jaarlijks wordt zowel in de begroting als in de jaarrekening een treasuryparagraaf opgenomen. In deze paragraaf worden de specifieke beleidsvoornemens respectievelijk de uitvoering van het beleid op het gebied van de treasury vastgelegd.

In het kort wordt de huidige situatie weergegeven met betrekking tot een aantal aandachtspunten:

Financieringspositie

De financieringspositie wordt als volgt weergegeven (bedragen x € 1.000):

	Ultimo 2017	Ultimo 2016
Boekwaarde vaste activa	6	11
Overige verbonden partijen	<u>0</u>	<u>0</u>
Totaal vaste activa	<u>6</u>	<u>11</u>

Deze boekwaarde wordt gefinancierd met:

Langlopende schulden	0	0
Eigen vermogen	745	658
Voorzieningen	<u>0</u>	<u>0</u>
Totaal financiering	<u>745</u>	<u>658</u>
Financieringsoverschot	<u>739</u>	<u>647</u>
Toename financieringsoverschot	<u>92</u>	

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft aan in welke mate in de financiering van investeringen mag worden voorzien in de vorm van kortlopende middelen. Volgens de wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO) bedraagt de kasgeldlimiet 8,2 % van het totaal van de (primitieve) begroting ad € 750.410 ofwel € 61.534.

Volgens de jaarrekening 2017 bedraagt het overschot op de vlottende middelen (bedragen x € 1.000):

Totaal vlottende passiva	390
Totaal vlottende activa	<u>1.129</u>
Overschot middelen	<u><u>-739</u></u>

Dit blijft dus binnen de norm. De confrontatie van de kasgeldlimiet aan de netto vlottende schuld heeft periodiek plaatsgevonden.

Renterisicobeheer

Bij het aantrekken van langlopende financiering stelt de wet FIDO een norm waaraan het renterisico van de langlopende opgenomen leningen als geheel moet voldoen. Deze norm wordt aangeduid als de renterisiconorm en bedraagt 20% van het begrotingstotaal. De aflossingen en renteherzieningen van de bestaande leningenportefeuille mogen jaarlijks deze norm niet overschrijden. De renterisiconorm bedraagt 20% van het begrotingstotaal van € 750.410 ofwel € 150.082.

Renterisico's	2017
Renteherzieningen	0
Aflossingen	<u>0</u>
Renterisico	0

Berekening renterisiconorm	
Begrotingstotaal 2017	750.410
Percentage cf. regeling	<u>20%</u>
Renterisiconorm 2017	150.082

Toetsing renterisico aan norm	
Renterisico	0
Renterisiconorm	<u>150.082</u>
Onderschrijding	-150.082

De Regio Midden-Holland heeft in 2017 geen langlopende geldleningen en is er ook geen aangegaan waardoor er in 2017 geen renterisico is.

Geldstromenbeheer

De kosten van het geldstromenbeheer hebben wij beperkt door gebruik te maken van het "pakket geïntegreerde dienstverlening" van BNG Bank. Het betalingsverkeer is zoveel mogelijk uitgevoerd door de BNG Bank. Door het verplicht deelnemen aan het schatkistbankieren heeft de Regio Midden-Holland geen hoger rendement kunnen genereren met de beschikbare overtollige liquiditeit.

Financiering

De Regio Midden-Holland is na de overdracht van de langlopende geldlening aan de ODMH in 2015 geen financieringen meer aangegaan. Het saldo van financieringen was gedurende het gehele jaar 2017 nihil.

3.2.5 Bedrijfsvoering

De Regio Midden-Holland heeft voor de uitvoering van de bedrijfsvoeringstaken (Financien en Informatisering en Automatisering) voor onbepaalde tijd een dienstverleningsovereenkomst met de Omgevingsdienst Midden-Holland afgesloten.

De Regio Midden-Holland zet voor de communicatie, bestuurlijke en ambtelijke informatiedeling onder meer haar websites, bestuursinformatiesysteem, digitale nieuwsbrieven, perscommunicatie en social media (twitter) in.

3.2.6 Verbonden Partijen

De Regio Midden-Holland heeft geen verbonden partijen (een privaat- dan wel publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeenschappelijke regeling een bestuurlijk én een financieel belang heeft). De relatie tussen de Regio Midden-Holland en de deelnemende gemeenten valt niet onder deze noemer.

3.2.7 Rechtmatigheid

Hierna wordt ingegaan op welke wijze rechtmatigheid gevolgen heeft voor de jaarstukken.

Getrouwe financiële verantwoording van een onrechtmatig beheer

De getrouw opgestelde financiële verantwoording kan reeds inzicht geven in een mogelijk onrechtmatig financieel beheer. De financiële gevolgen van een mogelijk onrechtmatig beheer kunnen immers getrouw in de jaarrekening worden verwerkt, dan wel worden toegelicht.

Getrouwe vermelding in het jaarverslag van een (on)rechtmatig beheer

Voor de rechtmatigheidcontroles is het belangrijk dat de gemeenschappelijke regeling zelf vastlegt welke normeringen men onderkent inzake de uitvoering van de rechtmatigheidcontrole. Welke verordeningen zijn geïnterpreteerd, welke betekenis is er aan de relevante bepalingen gegeven, hanteert men in het eerste jaar een “gedoogbeleid”, welke zaken zijn tussentijds geaccordeerd, enzovoorts.

Tijdens de vergadering van 2 maart 2016 heeft het Algemeen Bestuur de controleverordening voor de Regio Midden-Holland vastgesteld. Hiermee maakt de Regio Midden-Holland inzichtelijk welke afspraken van toepassing is op de accountantscontrole van de Regio Midden-Holland. Dit is nodig voor de accountant die apart oordeel moet geven over de rechtmatigheid van de administratie van de Regio Midden-Holland.

Bevindingen interne controle rechtmatigheid

De interne controle rechtmatigheid wordt onder andere vormgegeven door toepassing van de budgethoudersregeling Regio Midden-Holland. Bij de uitvoering van de uitgevoerde interne controles zijn geen rechtmatigheid knelpunten gesignaleerd.

4 Jaarrekening

Hierna wordt via de balans met toelichting en de resultatenrekening met toelichting de financiële verantwoording afgelegd over het in het jaar 2017 gerealiseerde beleid.

4.1 Balans Regio Midden-Holland per 31 december 2017

(bedragen x € 1.000) ACTIVA	Ultimo 2017	Ultimo 2016
Vaste activa		
<i>Materiële vaste activa</i>		
- Investerings met een economisch nut	6	11
Totaal vaste activa	6	11
Vlottende activa		
<i>Uitzettingen met en rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>		
- Vorderingen op openbare lichamen	24	67
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist	1.090	1.068
<i>Liquide middelen</i>		
- Bank- en giroaldi	5	0
<i>Overlopende activa</i>		
	11	7
Totaal vlottende activa	1.129	1.141
Totaal activa	1.135	1.152

(bedragen x € 1.000) PASSIVA	Ultimo 2017	Ultimo 2016
Vaste passiva		
<i>Eigen vermogen</i>	745	658
- Algemene reserve	100	100
- Bestemmingsreserves	354	461
- Nog te bestemmen resultaat	291	97
Totaal vaste passiva	745	658
Vlottende passiva		
<i>Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>	84	169
- Overige schulden	84	169
<i>Overlopende passiva</i>	306	325
Totaal vlottende passiva	390	494
Totaal passiva	1.135	1.152

4.2 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

4.2.1 Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) dient wel een verplichting gevormd te worden.

4.2.2 Vaste activa

Materiële vaste activa - Investerings met economisch nut

Overige investeringen met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven over de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Activa soort	regeling	Afschrijvingstermijn
Automatisering (laptops en I-pads)	verordening 212	4
Automatisering (mobiele telefoons)	verordening 212	2
Automatisering (Management Informatie Systeem)	verordening 212	4

Operational leasing wordt niet als actief in de balans verwerkt. Wel wordt de omvang van de langjarige verplichtingen die uit hoofde van leasing, huur en anderszins zijn aangegaan in de toelichting vermeld. Tevens kunnen deze worden betrokken in de paragraaf met betrekking tot het weerstandsvermogen.

4.2.3 Vlottende activa

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

De te ontvangen bijdragen van overheden waarvoor kosten zijn gemaakt zijn ondergebracht bij de vlottende activa. De waardering is gebaseerd op kosten minus eventuele bijdragen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

4.2.4 Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

De onderhoudsregulatievoorzieningen stelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan de kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn.

Voorzieningen worden op grond van artikel 44 BBV gevormd voor:

1. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op balansdatum onzeker is doch redelijkerwijs te schatten.
2. bestaande risico's op balansdatum ter zake van verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs te schatten is.
3. kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt maar de oorsprong hebben in het begrotingsjaar of een eerder begrotingsjaar en de voorziening strekt tot kostenregulatie.

4.2.5 Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

4.2.6 Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

In het jaar 2011 zijn de verplichtingen die voortvloeien uit bijdragen van overheden ondergebracht bij de vlottende passiva. De waardering is gebaseerd op bijdragen minus bestedingen.

4.2.7 Waarderingsgrondslagen WNT

Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi)publieke sector (WNT) heeft de instelling zich gehouden aan de Beleidsregel toepassing WNT.

4.3 Toelichting op de balans

Activa

4.3.1 Materiele vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit overige investeringen met een economisch nut. Deze overige investeringen met economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Machines, apparaten en installaties	<u>6.004</u>	<u>10.507</u>
	<u>6.004</u>	<u>10.507</u>

De Materiele Vaste Activa betreft in zijn geheel investeringen die tijdens de transitie van het ISMH naar de Regio Midden-Holland in 2015 hebben plaatsgevonden. De boekwaarde heeft in zijn geheel betrekking op automatisering die gekoppeld is aan een afschrijvingstermijn van 4 jaar.

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met economisch nut weer:

Investerings	Boekwaarde 01-01-2017	Afwaar- dering	Bijdrage van derden	Afschrij- vingen	Desinves- teringen	Investe- ringen	Boekwaarde 31-12-2017
Machines, apparaten en installaties	10.507	0	0	4.503	0	0	6.004
Totaal	10.507	0	0	4.503	0	0	6.004

In 2017 hebben geen nieuwe investeringen plaatsgevonden.

4.3.2 Vlottende activa

Uitzettingen korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Soort vordering	Saldo 31-12-2017	Voorziening voor oninbaarheid	Saldo 31-12-2016
Vorderingen op openbare lichamen	23.933	0	66.832
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	1.089.893	0	1.067.953
Totaal	1.113.826	0	1.134.785

De uitstaande vorderingen betreffen voor het merendeel vorderingen op openbare lichamen, waartoe ook de deelnemende gemeenten behoren. De uitzettingen in 's rijks schatkist betreft het saldo van verplicht schatkistbankieren en de overige vorderingen hebben betrekking op marktpartijen.

Schatkistbankieren

In december 2013 is de Wet Schatkistbankieren ingevoerd. Op grond van deze wet is een drempel vastgesteld met het bedrag dat decentrale overheden buiten de schatkist mogen aanhouden. De drempel is vastgesteld op 0,75% van het jaarlijkse begrotingstotaal, met een minimum van € 250.000 en een maximum van € 2.500.000.

Berekening drempel schatkistbankieren

Primitieve begroting:	750.410
Percentage:	0,75%
Toegestaan drempel:	5.628

De toegestane drempel is lager dan het minimumbedrag, zodat voor de Regio Midden-Holland het minimumbedrag van € 250.000 van toepassing is.

Het gemiddelde saldo per kwartaal dat in 2017 buiten de schatkist is gehouden bedroeg:

1e kwartaal	€ 208.975
2e kwartaal	€ 219.518
3e kwartaal	€ 213.628
4e kwartaal	€ 130.611

In het gehele jaar 2017 is het banksaldo boven de € 250.000 dagelijks automatisch afgeroomd naar de schatkistrekening waardoor het banksaldo onder het drempelbedrag is gebleven.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Banksaldi	4.719	0
	<u>4.719</u>	<u>0</u>

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Nog te ontvangen bedragen	10.518	6.329
Vooruitbetaalde bedragen	0	321
	<u>10.518</u>	<u>6.650</u>

De post nog te ontvangen bedragen heeft voor € 8.736 betrekking op de vordering omzetbelasting over het 4^e kwartaal 2017. Begin 2018 heeft de aangifte omzetbelasting plaatsgevonden en is de teruggevorderde omzetbelasting op de bankrekening ontvangen.

De overige nog te ontvangen bedragen heeft voornamelijk betrekking op een afrekening van het Streekarchief over het jaar 2017 en een nog te ontvangen creditfactuur van een leverancier.

Passiva

4.3.3 Vaste passiva

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen Eigen Vermogen bestaat uit de volgende posten:

	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Algemene Reserve	100.000	100.000
Bestemmingsreserves	354.117	461.208
Resultaat	291.151	96.603
	<u>745.268</u>	<u>657.812</u>

Van het exploitatiesaldo 2016 ad € 96.603 is conform het besluit van het Algemeen Bestuur € 20.584 aan de deelnemende gemeenten uitgekeerd. Dit bedrag is rechtstreeks aan het vermogen onttrokken. Het resterende resultaat ad € 76.019* is conform hetzelfde besluit toegevoegd aan de bestemmingsreserves en is de dienstreserve opgeheven en het saldo van de dienstreserve toegevoegd aan de algemene reserve. In onderstaand overzicht is in de kolom resultaat bestemming 2016 een uiteenzetting gedaan van deze toevoeging.

Reserves	Saldo 31-12-2016	Resultaat- bestemming 2016*	Terugbetaling deelnemende gemeenten	Saldo 01-01-2017	Onttrekkingen	Toevoegingen	Vrijval	Saldo 31-12-2017
<u>Algemene reserve</u> Algemene reserve	37.330	62.670		100.000	0	0	0	100.000
<u>Dienstreserve</u> Bestuurszaken	62.670	-62.670		0	0	0	0	0
Totaal algemene reserve	100.000	0		100.000	0	0	0	100.000
<u>Bestemmingsreserves</u> Regio Midden-Holland	461.208	76.019		537.227	173.437	10.500	20.172	354.117
Totaal bestemmings- reserves	461.208	76.019		537.227	173.437	10.500	20.172	354.117
Totaal reserves	561.208	76.019		637.227	173.437	10.500	20.172	454.117
Resultaat boekjaar	96.603	-76.019	-20.584	0		291.151		291.151
Totaal eigen vermogen	657.811	0	-20.584	637.227	173.437	301.651	20.172	745.268

De totale onttrekkingen ten laste van de bestemmingsreserve bedragen per saldo € 162.937 (onttrekkingen ad € 173.437 en toevoeging ad € 10.500) van de begrote onttrekkingen ad € 208.812. De onttrekking betreft uitputting van de bestemmingsreserves Verkeer Algemeen, Programmaondersteuning en lobby en de vijf bestuurlijke programma's. Alleen de onttrekking van de bestemmingsreserve Ruimte en Wonen en het convenant Alphen, Gouda, Woerden is conform begroting uitgeput, de overige begrote onttrekkingen zijn deels niet uitgeput.

De totale vrijval van € 20.172 heeft betrekking op de door het bestuur ingestelde regel dat een niet besteed jaarbudget éénmalig naar het nieuwe begrotingsjaar overgeheveld mag worden. Indien het

saldo van de budgetoverheveling binnen de periode van een jaar niet besteed is, zal het saldo in de algemene middelen vrijvallen. Het niet bestede jaarbudget 2016 van de programma's Economie, Onderwijs en Arbeidsmarkt (ad € 12.042) en Natuur, Water en Recreatie (ad € 8.130) is om bovengenoemde reden aan de algemene middelen toegevoegd.

In de bijlage 2 is het verloop en de verdeling van de reserves en voorzieningen nader gespecificeerd. Ook is daar de bestemming nader toegelicht.

Voorzieningen

Voorzieningen zijn in de volgende categorieën in te delen:

1. onderhoudsvoorzieningen
2. bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten
3. verplichtingen of verliezen waarvan de omvang onzeker is, doch waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten
4. van derden verkregen middelen welke specifiek besteed moeten worden

Met de in 2015 uitgevoerde transitie en de notariële overdracht van het pand is er voor geen van de vier genoemde categorieën een voorziening van toepassing.

Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar

Tijdens de uitgevoerde transitie is de langlopende geldlening tezamen met de notariële overdracht van pand in 2015 aan de ODMH overgedragen. Het balanssaldo en de totale rentelast voor het jaar 2017 met betrekking tot de vaste schulden is nihil.

4.3.4 Vlottende passiva

Op basis van het BBV dienen niet-bestede middelen van uitkeringen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel als 'vooruitontvangen middelen' op de balans verantwoord te worden onder de overlopende passiva. Verder zijn onder de vlottende passiva kortlopende schulden opgenomen.

	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Overige schulden < 1 jaar	83.501	168.937
Overlopende passiva *	306.300	325.195
	<u>389.800</u>	<u>494.132</u>

* De op 31-12-2016 vermelde boekwaarde is € 5.000,- hoger dan de in de jaarrekening 2016 vermelde boekwaarde. De werkelijke boekwaarde van de overlopende passiva bedraagt € 325.195 in plaats van de in de jaarrekening 2016 genoemde € 320.195.

Kortlopende schulden korter dan één jaar

De samenstelling van de overige schulden is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Banksaldi	0	22.590
Crediteuren	83.501	146.346
	<u>83.501</u>	<u>168.937</u>

Overlopende passiva

De post overlopende passiva betreft enerzijds het saldo van nog te betalen kosten en anderzijds het saldo van ontvangen bedragen van overheidsinstellingen waartegenover nog verplichtingen staan. Daarnaast zijn er ook kosten gereserveerd die betrekking hebben op 2017 en waarvan de facturen nog ontvangen moeten worden, voorbeelden hiervan zijn de kosten van Slappe Bodem en de gemeentelijke declaraties van het project verkeersveiligheid.

De specificatie van de ontvangen bedragen van overheidsinstellingen waartegenover verplichtingen staan is als volgt:

Omschrijving project	Saldo per 01-01-2017	Aanwending -/-	Vrijval -/-	Toevoegingen +	Saldo per 31-12-2017
Groene Hart/Ruimtelijke Agenda	5.963	296			5.667
Slappe bodem CUR	44.914	145.832		176.605	75.687
UPRVP	62.969	25.000			37.969
Merkversterking Groene Hart	15.711	4.780			10.932
Verkeersveiligheid Regionaal 2014	6.783			-6.783	0
Verkeersveiligheid Regionaal 2015	7.729			-7.729	0
Verkeersveiligheid Regionaal 2016	2.864			-2.864	0
Verkeersveiligheid Onderzoek Landbouwverkeer	3.620	3.620			0
Verkeersveiligheid 2017	0	246.795		282.515	35.720
Economie Midden-Holland	49.616				49.616
Totaal	200.169	426.323	0	441.745	215.591

Algemene toelichting op de verschillende soorten mutaties:

- Mutaties balans: Deze projecten muteren van activa naar passiva of omgekeerd, afhankelijk van het saldo van deze projecten;
- Aanwending: In deze kolom worden de bestedingen voor de projecten weergegeven;
- Vrijval: Ten gunste of ten laste van de exploitatie komende resultaten van de projecten. Een negatief bedrag toont een tekort in het project. Een positief bedrag laat zien dat project met een overschot eindigt.
- Toevoegingen: In deze kolom worden de inkomsten van de projecten weergegeven.

4.3.5 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

De niet uit de balans blijvende verplichtingen zijn door de in 2015 uitgevoerde transitie sterk afgenomen. De personele verplichtingen op het gebied van verlof en vakantiegeld zijn door overplaatsing van het personeel naar de deelnemende gemeenten niet meer van toepassing. Met de notariële overdracht van de materiele vaste activa (o.a. de gronden, terreinen en pand) aan de ODMH zijn ook de jaaroverschrijdende contracten op het gebied van de huisvesting komen te vervallen.

De Regio Midden-Holland heeft een dienstverleningsovereenkomst voor onbepaalde tijd op het gebied van financiën en ICT met de ODMH afgesloten. De financiële omvang van de dienstverleningsovereenkomst is maximaal € 77.572,- per jaar.

4.4 Overzicht van baten en lasten

4.4.1 Overzicht van baten en lasten

Omschrijving Programma	Programmabegroting 2017			Begroting 2017 ná wijziging			Rekening 2017		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Regio Midden-Holland algemeen	750.410	-750.410	0	1.070.089	-889.981	180.108	787.797	-895.838	-108.040
Subtotaal	750.410	-750.410	0	1.070.089	-889.981	180.108	787.797	-895.838	-108.040
Totaal Regio Midden-Holland algemeen	750.410	-750.410	0	1.070.089	-889.981	180.108	787.797	-895.838	-108.040
Algemene Dekkingsmiddelen									
Saldo Financieringsfunctie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Algemene Dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal saldo van baten en lasten	750.410	-750.410	0	1.070.089	-889.981	180.108	787.797	-895.838	-108.040
Toevoegingen / Onttrekkingen aan reserves									
Regio Midden-Holland	0	0	0	10.500	-219.312	-208.812	10.500	-193.611	-183.111
Subtotaal Toevoegingen / Onttrekkingen aan reserves	0	0	0	10.500	-219.312	-208.812	10.500	-193.611	-183.111
Resultaat	750.410	-750.410	0	1.080.589	-1.109.293	-28.704	798.298	-1.089.449	-291.151

De vennootschapsbelasting over het jaar 2017 is nihil. De Regio Midden-Holland heeft, onder begeleiding van een deskundig fiscalist, een analyse uitgevoerd inzake de vennootschapsbelastingplicht. Geconcludeerd is dat de Regio Midden-Holland geen vennootschapsbelasting hoeft te betalen en zelfs geen aangifte hoeft te doen. Dit standpunt is nog niet afgestemd met de belastingdienst. Onduidelijk is nog of afstemming noodzakelijk is.

4.4.2 Verschillenanalyse overzicht van baten en lasten

In onderstaande tabel worden de verschillen getoond tussen de begrote en de gerealiseerde baten en lasten.

Verschillenanalyse Bedragen * € 1.000,--	Begroting 2017 na wijziging	Jaarrekening 2017	Saldo	V/N
Regio Midden-Holland				
Baten	-890	-896	-6	N
Lasten	1.070	788	-282	V
Totaal saldo van baten en lasten	180	-108	-288	V
Mutaties reserves	-209	-183	26	N
Resultaat (subtotaal)	-29	-291	-262	V
Algemene Dekkingsmiddelen				
Baten	0	0	0	
Lasten	0	0	0	
Totaal saldo van baten en lasten	0	0	0	-
Mutaties reserves	0	0	0	-
Resultaat (subtotaal)	0	0	0	-
Resultaat (totaal)	-29	-291	-262	V

Toelichting exploitatie Regio Midden-Holland

De baten zijn in werkelijkheid € 6.000 lager dan begroot. Het verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door de projectbaten, dit wordt veroorzaakt door de onvoorspelbaarheid van projecten als gevolg van hun doorlooptijd. Diverse projecten zijn meerjarig van aard en worden daardoor in 2018 voortgezet. De saldi van die projecten zijn onder overlopende passiva op de balans verantwoord.

Aan lasten is € 282.000 minder uitgegeven dan vooraf begroot was. Het verschil tussen de begroting en realisatie wordt onder andere veroorzaakt doordat:

- de begrote projectlasten met ruim € 23.000 zijn onderschreven. Dit wordt veroorzaakt door de onvoorspelbaarheid van projecten als gevolg van hun doorlooptijd. Diverse projecten zijn meerjarig van aard en worden daardoor in 2018 voortgezet. De saldi van die projecten zijn onder overlopende passiva op de balans verantwoord.
- de budgetten van de vijf bestuurlijke tafels en het Convenant Alphen, Gouda, Woerden zijn verdeelt in een regulier budget 2017 en een onttrekkingsbudget uit de beschikbare bestemmingsreserves. In onderstaand overzicht is weergegeven dat van het totaal beschikbaar budget ruim € 177.000 niet in 2017 is besteed.

Omschrijving budget	Budget 2017	Bestemmings-reserve	Totaal budget 2017	Realisatie 2017	Verschil
Economie, Onderwijs en Arbeidsmarkt	€ 20.383	€ 32.059	€ 52.442	€ 20.017	€ 32.425
Ruimte en Wonen	€ 37.050	€ 72.266	€ 109.316	€ 83.006	€ 26.310
Verkeer en Vervoer	€ 20.383	€ 50.318	€ 70.701	€ 24.617	€ 46.084
Sociaal Domein	€ 25.800	€ -	€ 25.800	€ 25.800	€ -
Natuur, Water en Recreatie	€ 20.383	€ 26.515	€ 46.898	€ 18.385	€ 28.513
Convenant Alphen, Gouda en Woerden	€ 50.000	€ 9.767	€ 59.767	€ 15.720	€ 44.048
Totaal	€ 173.999	€ 190.925	€ 364.924	€ 187.544	€ 177.380

Toelichting:

Economie, Onderwijs en Arbeidsmarkt:

Het bestuurlijk overleg Economie, Onderwijs en Arbeidsmarkt had in 2017 een totaal budget beschikbaar van € 52.442,- waarvan slechts € 20.017 is besteed. De gerealiseerde kosten 2017 hebben voor het grootste gedeelte betrekking op de uitvoering van het project "Kom Binnen bij Bedrijven Midden-Holland 2017". Het niet bestede budget van € 32.425,- zal voor € 20.383 als budgetoverheveling naar het begrotingsjaar 2018 overgeheveld worden. Het restant van ruim € 12.000 valt vrij in de algemene middelen.

Ruimte en Wonen:

Het bestuurlijk overleg Ruimte en Wonen had in 2017 een totaal budget beschikbaar van € 109.316,-. Van het beschikbare budget 2017 is € 83.006,- besteed aan een woningmarktverkenning en een analyse bestaande woningvoorraad en nieuwbouw. Het niet besteden budget zal voor de uitvoering van projecten naar 2018 doorgeschoven worden.

Verkeer en Vervoer:

Het bestuurlijk overleg Verkeer en Vervoer had in 2017 een totaal budget beschikbaar van € 70.701,-. Van het beschikbare budget is € 24.617,- besteed aan de afronding onderzoek landbouwverkeer, een studie nadere verkenning Algeracorridor en de opstart van de OV-visie. Omdat de uitvoering van vier concrete projecten tot jaar overschrijdende uitgaven zullen leiden heeft het dagelijks bestuur op 29 november 2017 goedkeuring gegeven om de niet besteden saldi uit de bestemmingsreserve in 2018 te gebruiken voor de uitvoering van deze projecten.

Natuur, Water en Recreatie:

Het bestuurlijk overleg Natuur, Water en Recreatie had in 2017 een totaal budget van € 46.898,-. Van het beschikbare budget is € 18.385 besteed aan onder andere de uitbesteding van het organiseren van een grote bijeenkomst voor het programma Waterrecreatie en Erfgoed Hollandsche IJssel, diverse kleine onderzoeken en de bijeenkomst KAAS Stadhuis Gouda. De volledige kosten zijn onttrokken uit de beschikbare bestemmingsreserve uit eerdere jaren. Het reguliere budget 2017 zal in zijn geheel naar 2018 overgeheveld worden voor de uitvoering van diverse projecten.

Convenant Alphen, Gouda en Woerden:

De bestuurlijke tafel Convenant Alphen, Gouda en Woerden had in 2017 een totaal budget van € 59.767,-. Van het beschikbare budget is € 15.719,50 besteed voor de inhoudelijke vormgeving van een grote stakeholdersbijeenkomst die op 7 maart 2017 in Gouda heeft plaatsgevonden. Het restant van het budget zal voor de uitvoering van projecten naar 2018 overgeheveld worden.

Ter dekking van de kosten ten behoeve van de evaluatie van de gemeenschappelijke regeling Regio Midden-Holland is er in 2017 ten laste van de bestemmingsreserve Programmaondersteuning en Lobby een bedrag van € 17.451 gebracht. Deze onttrekking komt volledig overeen met de door het algemeen bestuur goedgekeurde onttrekking (MARAP 2017).

De werkelijke mutatie in de reserves heeft ten opzichte van de begrote mutatie een afwijking van € 25.701. Dit verschil wordt verklaart door de hierboven genoemde toelichting en wordt veroorzaakt doordat:

- van de geprognosticeerde onttrekking van € 190.925 uit de bestemmingsreserves van de vijf bestuurlijke tafels slechts € 145.051 heeft plaatsgevonden.
- Vanuit de bestemmingsreserves Economie, Onderwijs en Arbeidsmarkt en Natuur, Water en Recreatie resp. € 12.042 en € 8.130 is vrijgevallen omdat de budgetoverheveling 2016 niet volledig in 2017 is besteed.

4.4.3 Onvoorzien

In de programmaverantwoording wordt inzicht gegeven in het gebruik van het geraamde bedrag voor onvoorzien. In de begroting 2017 van de Regio Midden-Holland was geen post onvoorzien geraamd. In geval van onvoorziene kosten die de exploitatie overstijgen wordt dekking gevonden in de algemene reserve, dan wel zijn de deelnemende gemeenten aansprakelijk.

4.4.4 Incidentele baten en lasten

De exploitatie 2017 van Regio Midden-Holland bevat diverse incidentele baten en lasten die gerealiseerd zijn en eenmalig in de exploitatie geboekt zijn. Hieronder zijn de incidentele baten en lasten weergegeven.

De incidentele lasten 2017 zijn als volgt te specificeren:

- Kosten uitvoering evaluatie van de gemeenschappelijke regeling Regio Midden-Holland voor in totaal € 27.951,-
- Nakomende kosten van € 436,- voor de afronding van het Regionale Vervoersplan Regio Midden-Holland.

De incidentele baten 2017 zijn als volgt te specificeren:

- Subsidie á € 10.500,- van de Provincie Zuid-Holland voor de uitvoering van de evaluatie gemeenschappelijke regeling Regio Midden-Holland.
- Vrijval niet in 2017 besteed saldo bestemmingsreserve Economie, Onderwijs & Arbeidsmarkt voor in totaal € 12.042,-
- Vrijval niet in 2017 besteed saldo bestemmingsreserve Natuur, Water & Recreatie voor in totaal € 8.130,-
- Vrijval van de in 2015 gereserveerde kosten voor in totaal € 28.926,-.

4.4.5 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Exploitatie Regio Midden-Holland

			2017	
Omschrijving	Baten/Lasten	Omschrijving	Realisatie	Begroting
Regio Midden-Holland	Baten	Algemene Bijdrage	-395.910	-395.910
		Overige Bijdragen	-62.092	-33.000
		Projectbaten	-437.836	-461.071
	Totaal Baten		-895.838	-889.981
	Lasten	Personeelskosten*	36.377	47.500
		Apparaatskosten	55.979	90.951
		Directe Productkosten	206.904	385.495
		Doorberekende kosten	50.702	85.072
		Projectlasten	437.836	461.071
	Totaal Lasten		787.797	1.070.089
Totaal saldo van baten en lasten			-108.040	180.108
Mutatie Reserves	Baten	Onttrekking reserves	-193.611	-219.312
		Totaal Baten	-193.611	-219.312
	Lasten	Toevoeging reserves	10.500	10.500
		Totaal Lasten	10.500	10.500
Totaal Mutatie Reserves			-183.111	-208.812
Resultaat			-291.151	-28.704

* De genoemde personeelskosten betreffen hoofdzakelijk de kosten van inhuur secretaris en een klein deel kosten voormalig personeel.

Toelichting exploitatie Regio Midden-Holland

Algemene bijdrage

De algemene bijdrage (inwonersbijdragen) zijn conform de begroting. In bijlage 1 is de onderbouwing en het inwonersaantal, waarop de bedragen gebaseerd zijn, terug te vinden.

Overige bijdragen

De in de begroting opgenomen € 33.000 zijn volledig gerealiseerd. Het verschil tussen de werkelijk gerealiseerde en begrote overige bijdragen heeft in zijn geheel betrekking op vrijval van in 2015 gereserveerde kosten waarvan verwacht wordt dat deze kosten niet meer bij de Regio Midden-Holland in rekening gebracht worden.

Projecten

De werkelijke baten en lasten waren in 2017 lager dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door de onvoorspelbaarheid van projecten als gevolg van hun doorlooptijd. Diverse projecten zijn meerjarig van aard en worden daardoor in 2018 voortgezet. De saldi van die projecten zijn onder overlopende passiva op de balans verantwoord.

(Bijkomende) Personeelskosten

De (bijkomende) personeelskosten hebben betrekking op de inhuur van de secretaris Regio Midden-Holland en kosten voormalig personeel. De Regio Midden-Holland heeft geen personeel indienst, alle

werkzaamheden worden door de deelnemende gemeenten gefaciliteerd. Het verschil tussen de realisatie en de begroting wordt veroorzaakt door het begroten van een betwiste vordering van POSG inzake ABP premies voor de voormalige secretaris. Intensief overleg tussen POSG en Regio Midden-Holland heeft ertoe geleid dat de vordering is komen te vervallen.

Apparaatskosten

De realisatie van de apparaatskosten zijn € 35.000 lager dan begroot. De oorzaak hiervan wordt veroorzaakt doordat er slechts € 56.000 van de geprognosticeerde € 91.000 aan kosten zijn gerealiseerd en aan het budget geen vaste verplichtingen verbonden waren. Het budget van de apparaatskosten heeft betrekking op kosten op het gebied van communicatie, voorlichting, vergaderingen en bijeenkomsten en de kosten die betrekking hebben op het beschikbaar gestelde budget dat ten laste van de bestemmingsreserve Programmaondersteuning en Lobby gebracht zou kunnen worden.

Directe productkosten

De realisatie van de directe productkosten zijn ruim € 178.000 lager dan begroot. Dit wordt veroorzaakt doordat de beschikbare programmabudgetten, en de daaraan gekoppelde onttrekkingen bestemmingsreserves, niet volledig zijn besteed. In hoofdstuk 4.4.2 "Verschillenanalyse overzicht van baten en lasten" is een toelichting van het verschil tussen begroting en realisatie weergegeven.

De programmabudgetten zijn in 2017 gesplitst in een regulier budget en het aanvullende budget, het aanvullende budget betreft de budgetoverheveling die vanuit 2016 heeft plaatsgevonden (d.m.v. onttrekkingen uit de gevormde bestemmingsreserves).

Doorberekende kosten

De realisatie van doorberekende kosten zijn lager dan begroot door een voordeel in kosten dienstverlening ODMH.

Projecten

De werkelijke baten en lasten waren in 2017 lager dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door de onvoorspelbaarheid van projecten als gevolg van hun doorlooptijd. Diverse projecten zijn meerjarig van aard en worden daardoor in 2018 voortgezet. De saldi van die projecten zijn onder overlopende passiva op de balans verantwoord.

Mutatie reserves

In 2017 is € 183.111 van de begrote € 208.812 aan onttrekkingen reserves gerealiseerd. De onttrekking betreft uitputting van de bestemmingsreserves Verkeer Algemeen, Programmaondersteuning en lobby, Economie, Onderwijs en Arbeidsmarkt, Ruimte en Wonen, Verkeer en Vervoer, Natuur Water en Recreatie en Convenant Alphen, Gouda, Woerden. In hoofdstuk 4.4.2 "Verschillenanalyse overzicht van baten en lasten" is een toelichting van het verschil tussen begroting en realisatie weergegeven.

In de bijlage 2 is het verloop en de verdeling van de reserves en voorzieningen nader gespecificeerd. Ook is daar de bestemming nader toegelicht.

In onderstaand overzicht staat weergegeven welk deel van de onttrekking structureel is.

Omschrijving programma	Raming mutaties reserves begrotingsjaar na wijziging				Realisatie mutaties reserves begrotingsjaar			
	Baten (onttrekking reserve)	Waarvan structureel	Lasten (toevoeging reserve)	Waarvan structureel	Baten (onttrekking reserve)	Waarvan structureel	Lasten (toevoeging reserve)	Waarvan structureel
Regio Midden-Holland	219.312	-	10.500	-	193.611	-	10.500	-
	219.312	-	10.500	-	193.611	-	10.500	-

4.4.6 Wet Normering Topinkomens

Op grond van de Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sectoren (WNT) moeten gemeenten en gemeenschappelijke regelingen in de jaarstukken per individuele functionaris aangeven wat het belastbare loon en de voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn zijn, indien deze uitgaan boven de WNT-norm (in 2017: € 181.000). Voor elke topfunctionaris moeten deze gegevens sowieso vermeld worden. Ook als de WNT-norm niet overschreden wordt.

In 2017 heeft binnen de Regio Midden-Holland geen overschrijding plaatsgevonden van het maximum salaris als bedoeld in de WNT.

De functionarissen die bij de Regio Midden-Holland onder deze wet vallen zijn de leden van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur.

De leden van het algemeen bestuur zijn:

1. De heer M. Schoenmaker (voorzitter), burgemeester gemeente Gouda
2. De heer C. van der Kamp, burgemeester gemeente Bodegraven-Reeuwijk
3. De heer R.S. Cazemier, burgemeester gemeente Krimpenerwaard
4. De heer H.P.L. Cremers, burgemeester gemeente Waddinxveen (van 1 januari t/m 31 oktober 2017)
5. De heer E.J. Nieuwenhuis, burgemeester gemeente Waddinxveen (van 6 november t/m 31 december 2017)
6. De heer K.J.G. Kats, burgemeester gemeente Zuidplas
7. De heer J.L. van den Heuvel, wethouder gemeente Bodegraven-Reeuwijk
8. Mevrouw D.A. Bergman, wethouder gemeente Gouda
9. Mevrouw D. Blok, wethouder gemeente Krimpenerwaard (van 1 januari t/m 30 november 2017)
10. De heer C. de Jong, wethouder gemeente Waddinxveen
11. De heer D.A. de Haas, wethouder gemeente Zuidplas

De leden van het dagelijks bestuur* zijn:

1. De heer M. Schoenmaker (voorzitter), burgemeester gemeente Gouda
2. De heer C. van der Kamp, burgemeester gemeente Bodegraven-Reeuwijk
3. De heer R.S. Cazemier, burgemeester gemeente Krimpenerwaard
4. De heer H.P.L. Cremers, burgemeester gemeente Waddinxveen (van 1 januari t/m 31 oktober 2017)
5. De heer E.J. Nieuwenhuis, burgemeester gemeente Waddinxveen (van 6 november t/m 31 december 2017)
6. De heer K.J.G. Kats, burgemeester gemeente Zuidplas

* De leden van het dagelijks bestuur zijn ook lid van het algemeen bestuur.

Alle leden van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur hebben geen bezoldiging bij de Regio Midden-Holland.

Mevrouw A. Blomme is vanuit de gemeente Waddinxveen voor 0,4 FTE als secretaris ingehuurd, de resterende 0,6 FTE is mevrouw Blomme gemeentesecretaris bij de gemeente Waddinxveen. Voor de

werkzaamheden heeft de Regio Midden-Holland in 2017 een detacheringsvergoeding betaald. Omdat de leden van het bestuur geen bezoldiging bij de Regio Midden-Holland hebben wordt het belastbaar loon van de leden niet benoemd. De totale kosten van inhuur van mevrouw Blomme worden vanwege haar functie als secretaris wel als totale bezoldiging genoemd. De Regio Midden-Holland heeft geen beloningen aan de leden betaald en dit zal in de toekomst ook niet plaatsvinden.

De specificatie van de het belastbaar loon topfunctionarissen in 2017 is als volgt:

Bedragen x € 1	A. Blomme 2017
Functiegegevens	Secretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 30/06
Omvang dienstverband (in fte)	0,4
Gewezen topfunctionaris?	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	nee
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ -
Beloningen betaalbaar op termijn	€ -
<i>Subtotaal</i>	€ -
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 36.200,00
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.
Totaal bezoldiging	€ 28.954,35
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Gegevens 2016	
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband 2016 (in fte)	0,4
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	
Beloningen betaalbaar op termijn	
Totale bezoldiging 2016	€ 54.573,92

Per 1 juli 2017 heeft de secretaris haar taak beëindigd, vanaf deze datum wordt de functie door de plaatsvervangend secretaris waargenomen. De waarnemend secretaris heeft geen bezoldiging met Regio Midden-Holland en wordt vanuit de regionale samenwerking door de gemeente Gouda gefaciliteerd.

In 2017 hebben er ook geen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen plaatsgevonden.

Vanaf 1 juli t/m 31 december 2017 heeft de heer H.E. Postema als waarnemend secretaris de taken van de regio secretaris waargenomen.

Naam Topfunctionaris	Functie
H.E. Postema	Waarnemend secretaris

5 Vaststelling jaarstukken 2017

Het Algemeen Bestuur van de Regio Midden-Holland wordt gevraagd, gegeven het voorstel van het Dagelijks Bestuur d.d. 11 april 2018,

BESLUIT:

de jaarstukken welke gecontroleerd zijn door de accountant voor het jaar 2017, vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur d.d. 4 juli 2018.

De wnd. secretaris,

De voorzitter,

mr. drs. H.E. Postema

Dr. M. Schoenmaker

6 Controleverklaring

Bijlagen

Bijlage 1 Inwonersbijdrage 2017 per gemeente

Gemeente	Aantal inwoners per 1-1-2015 CBS	Prognose bijdrage 2017	Prognose totaal producten Regio Midden-Holland
<i>bijdrage per inwoner</i>		€ 1,76	
Bodegraven-Reeuwijk	33.208	58.446	58.446
Gouda	71.105	125.145	125.145
Krimpenerwaard	54.208	95.406	95.406
Waddinxveen	25.657	45.156	45.156
Zuidplas	40.771	71.757	71.757
Totalen	224.949	395.910	395.910

Bijlage 2 Staat van reserves 2017

Omschrijving	Saldo aan het begin 2017	Bestemming resultaat vorig jaar*	Saldo begin 2017 na resultaat-bestemming	Toevoegingen	Vrijval	Incidentele Onttrekkingen	Vermindering ter dekking van afschrijving	Saldo ultimo 2017	Toelichting
Algemene Reserves									
1 Algemene reserve	37.330	62.670	100.000					100.000	
2 Bestuurszaken	62.670	-62.670	0					0	
Totaal Algemene Reserves	100.000	0	100.000	0	0	0	0	100.000	
Bestemmingsreserves									
3 Bestemmingsreserve Regionale Agende Wonen	5.203		5.203					5.203	Op advies van de bestuurscommissie is deze reserve in 2012 gevormd vanuit de resterende middelen van BWS. In de jaren 2012 en 2013 hebben onttrekkingen plaatsgevonden waarna er een klein restant overblijft voor nakomende kosten.
4 Bestemmingsreserve Programmaondersteuning en Lobby	137.561		137.561	10.500		27.951		120.110	Met de resultaatbestemming 2016 is door het AB besloten om het saldo van de bestemmingsreserve De Nieuwe Regio te herbestemmen voor programmaondersteuning en Lobby. Tevens is tezamen met dit besluit het saldo van de reserve afgerond naar €60.000.
5 Bestemmingsreserve Verkeer Algemeen	54.662		54.662			436		54.227	Op advies van de bestuurscommissie is deze reserve in 2013 gevormd uit bijdragen verkeersveiligheid 2003 t/m 2010 welke niet verrekend hoeven te worden. In de jaren 2014, 2015 en 2016 hebben onttrekkingen op het gebied van de RVVP plaatsgevonden.
6 Bestemmingsreserve Economie, Onderwijs en Arbeidsmarkt	25.785	6.274	32.059		12.042	20.017		0	Reserve ter dekking van kosten op het gebied van lobby werkzaamheden, korte onderzoeken en netwerkbijeenkomsten die betrekking hebben op het programma Economie, Onderwijs en Arbeidsmarkt.
7 Bestemmingsreserve Ruimte en Wonen	35.793	36.473	72.266			72.266		0	Reserve ter dekking van kosten op het gebied van lobby werkzaamheden, korte onderzoeken en netwerkbijeenkomsten die betrekking hebben op het programma Ruimte en Wonen.
8 Bestemmingsreserve Verkeer en Vervoer	26.813	23.505	50.318			24.617		25.701	Reserve ter dekking van kosten op het gebied van lobby werkzaamheden, korte onderzoeken en netwerkbijeenkomsten die betrekking hebben op het programma Verkeer en Vervoer.
9 Bestemmingsreserve Natuur, Water en Recreatie	26.515		26.515		8.130	18.385		0	Reserve ter dekking van kosten op het gebied van lobby werkzaamheden, korte onderzoeken en netwerkbijeenkomsten die betrekking hebben op het programma Natuur, Water en Recreatie.
10 Bestemmingsreserve Dekking inwonersbijdrage Alphen	66.858		66.858					66.858	Reserve ter dekking van eventuele toekomstige exploitatiekortingen die veroorzaakt worden door het wegvallen van de inwonersbijdrage Alphen a/d Rijn.
11 Bestemmingsreserve Projecten	82.018		82.018					82.018	Reserve ter dekking van toekomstige projectkortingen en/of latente restitutie.
12 Bestemmingsreserve Convenant Alphen, Gouda en Woerden	0	9.767	9.767			9.767		0	Reserve ter dekking van kosten op het gebied van lobby werkzaamheden, korte onderzoeken en netwerkbijeenkomsten die betrekking hebben op het Convenant Alphen, Gouda en Woerden.
Totaal Bestemmingsreserves	461.208	76.019	537.227	10.500	20.172	173.438	0	354.117	
Totaal Reserves	561.208	76.019	637.227	10.500	20.172	173.438	0	454.117	

* Het totaal saldo van de resultaatbestemming 2016 van € 76.019,- is opgebouwd uit het resultaat 2016 van € 96.603,- minus de restitutie aan de deelnemers van € 20.584

